

Yahya Akengin ile Söyleşi

Hayal Ağacı'ndan Okura

Hayal Ağacı...

Yazı, insanoğlunun kendini ifade etmek için bulduğu en etkili yol. Kadim zamanlardan beri ölümsüzlüğü arayan insanın tek ve son sığınağı...

Duygu ve düşüncelerini kendine saklayan, hayallerinin üstünü sessizlikle örten insan, ne kendine hizmet edebilir ne de topluma. Yazma ihtiyacı insanın çoğalma arayışından doğar. Lakin türlü nedenlerden ötürü her daim hedefe ulaşamaz yazdıklarımız. Bunun bilincindeyiz. Tam da bu nedenle Üstadın "Tohum saç bitmezse toprak utansın!" nasihatinden feyz alarak yola çıktık. İyilik ve edebiyatı bir kaba sokarak bir kalıpta eritme iddiasındayız. Lakin biliyoruz ki bu uzun ve meşakkatli bir yolculuk... Arta eksile ilerleyeceğiz. Tutup yeşermeyenlerimizin olacağı gibi büyüüp haşmetli birer ağaca dönenler de çıkacak aramızdan. Dallarında rengârenk yapraklarıyla birer Hayal Ağacı...

Kokuşmuş, bu ifadeyi çok keskin bulacaksanız kokuşmaya yüz tutmuş da diyebiliriz, bir ortamda çürümeye itiraz eden, gidişata dur demek için sessiz çığlıklar atan nice insan var toplumumuzda. Bunların büyük bir kısmı düşünen ve düşündüklerini ifade etmeyi bilen insanlar. Yol arkadaşlarımızı onların arasından seçtik, yola onlarla çıktık. Her biri edebiyata ve sanata gönül vermiş olan topluluk arkadaşlarımızla denenmemiş bir şeyi yaptık. Elbirliği etmenin, imece kültürünü canlandırmanın yollarını aradık... Bir iken cılız olan sesimiz beraberliğimizde güçlü bir nidaya döndü. Kulaklarda hoş bir seda bıraktı, dilerim ki sesimiz gök kubbede ebediyen yankılanır.

Birbirimizden aldığımız güç ve cesaretle yeni ve büyük hedeflere yönelip zorlu bir yolculuğa çıktık. Maksat, Hayal Ağacı'mızın meyveye durması. Bu süreçte toprağını beğenmeyenler de olacak toprağın beğenmedikleri de... Eksile arta yürüyeceğiz. Adımız değişecek belki ama amacımız asla!

Bildiğiniz gibi köken itibarıyla Arapça olan edebiyat sözcüğü, edeple yakından ilgilidir. Hatta edepten doğmuştur. Biz de bu yolda edep, iyilik gibi kavramlarla sağlam bir gönül bağı kurup bağımızı güçlendirerek yürüyeceğiz. Hedefimiz kalemi değil, kalemi kadar gönlü de güçlü insanlarla bir arada olmak. Gönül gücü varsa ve insan istiyorsa başlangıçta istenen düzeyde olmasa da günün birinde kalemin kudreti istenen noktaya ulaşacaktır. Ulaşacak ve güzelim Türkçenin inceliklerini ortaya koyan nice hazineyi gelecek nesillere miras bırakacak. Buna tüm varlığımızla ve canıgönülünden inanıyoruz.

Dergimizin ilk sayısını sunmanın kıvancını yaşıyoruz. Başlangıçta nerede olduğumuz, nasıl olduğumuz hiç de önemli değil. Zira biz kendi kendini yetiştiren ve geliştiren bir topluluğuz. Mesele nerede durduğumuz, ne olduğumuz değil; olmak istediğimiz şey, varmak istediğimiz yer. Adımız, bu yüzden Hayal Ağacı. Ve bu yüzden attığımız her adım eskisinden çok daha güçlü olacak. Cılız gövdemiz güçlenecek, dallarımız nadide meyvelerle zenginleşecek. İnançla beslediğimiz Hayal Ağacı'mız gölgesinde soluklanabileceğimiz bir sığınak olacak. İnanın bu boş bir iddia ve kuru bir temenni değil. Çünkü insan "Hayal ettiği müddetçe yaşar"mış.

Bizi tanıyınız ve tanıtırız.

Hayal Ağacı'mız uzun soluklu olsun, hayal ağacınız hep baharda kalsın.

YAZAR ve ŞAİRLER

Abdullah Karabacak
Ali Saçıkara
Ayşe Ay
Çağla Çağlıyan Halaç
Emel Can
Fadime Üner Aytek
Fatma Çakmak
Figen Öztürk Arslan
Gül Dağlı Gündoğdu
Gülhan Kahraman
Gülşah Saçıkara
Hakan Selim Yurddaşer
Hatice Bağrıyanık
Haydar Yorul
İbrahim Bektaş
K. Gülşah Akgümüş
Murat Ceylan
Saadet Işıl
Sena Tuğçe Demirel
Sevil Köse
Şerife Tekmen Türk
Şule Delibaş
Tayyar Yıldırım
Veli Ay
Yakup Çak
Yasemin Çınar
Yeliz Özge Toyman

DENEME ve ÖYKÜLER

Allah'a mahsus | 32
anne yüreği | 3
ben yalnızlık | 8
bulaşma | 37
geride kalan | 6
hangi tahsin? | 41
huzurlu yalnızlığımız | 38
iyilik | 19
kafeste | 16
kısa öyküler | 27
köklerimden uzaklarda | 36
şair yalnızlığı | 22
tatil sancısı | 25
yahya akengin ile söyleşi | 28
yalnızlığın öteki rengi | 20
yalnızlığın saçları | 12
yalnızlığın şairi | 9
yalnızlığın z kuşağı | 34
yalnızlık mı, huzur mu? | 14

ŞİİRLER

bayram gülleri | 31
bu gece | 37
iyi ki'm | 15
izafe | 7
katil-i yalnızlığım | 44
kayıp | 10
mevsimlerden yalnızlık | 27
öylesine sessiz
öylesine sedasız | 15
sessiz uğultu | 35
vuslat | 31
yalnız adam | 43
yalnızlıklarım | 33
yangın | 43
yitik renkler | 11
yüzleşme | 33

Anne Yüreği

Şule DELİBAŞ

KİM bilir kaçınıcı defa çalan telefonu bulup açabilmek için arabayı sağa çekip, sahile giderken hazırladığı valizi karıştırması gerekti. Tatil günlerinde huzur bozduğunu düşündüğü telefonunu; elinde, cebinde, yakınında bulundurmazdı. Böyle özel anlarda ama ısrarla çalan cihazın diğer ucundaki kişiyi de merak etmişti.

Eşi Leyla, şöyle bir el yordamıyla bulup, "Annen aramış." diye telefonu Hamdi'ye uzattığında; yüzü buruştu adeta. Çoluk çocuk üç günlüğüne geldikleri deniz tatilinde de huzur yoktu anlaşılan.

Sahile vardıklarında önce bagajı boşalttılar el birliğiyle. Kamp sandalyeleri, şemsiye, piknik sepeti ve çocuklar için kolluk, su tabancası, şişme yatak... Denize yakın uygun bir yer bulup yerleştiler. Tabii bu sırada çocuklar su ile haşır neşir olmuşlardı bile. Hamdi içinse henüz erkendi; biraz yalnız kalıp etrafı seyretmek, hayal kurmak, çay içip bir şeyler atıştırmak ve çocukların kendisini unutup bir şeyler istemediği tek zaman dilimi olan bu kısacık tatil günlerinin keyfini çıkarmak istiyordu. Kafasından geçenlerle ve iç sesiyle baş başa kalmak... Yalnızlık, huzur.

Bir saat geçmemişti henüz ama telefonu yine çaldı. Oturduğu sandalyede mayışmış olsa da eşinin uzattığı telefonda "annem arıyor" yazısını görmek onu hiç mutlu etmedi. Nasılsa akşam arayacaktı. Bu ne ısrardı böyle? Tamam, yıllardır gurbette olmanın verdiği bir özlemde bu, annesi düşküncü tek

tek okutup yuvadan uçurduğu çocuklarına. Ablası da:

Annemiz yaşı geçtikçe daha çok özlüyor bizi, sık sık ara onu, diye uyarmıştı. Ama boğuyordu bu ısrarlar onu. Eninde sonunda arayacağını bile bile ısrarla aranmak, Hamdi'nin huzurunu hep kaçırdı. Leyla da ara sıra ısrarcı bir tutumla üst üste, o açınca ya kadar arardı. Ama Hamdi o anlarda boğulacak gibi olur ve sessize aldığı telefonu bir süre sonra kullanmak zorunda kalırdı. On dakika, yarım saat ya da bir saat sonra dönerdi eşine ama sonra... Kendi canı ne zaman isterse! Fakat bir tek kendi bilirdi bu özelliğini. Bir süre sonra aradığı, dönüş yaptığı kişilere hep yoğun olduğundan, telefonu duymadığından yakını ya da küçük yalanlarla değişik bahaneler sıralar; telefonu kapatınca da içten içe mutlu olur "Oh işte hak ettiniz." diye söylenirdi. Zevk aldığı bu davranışın adeta bağımlısı hâline gelmişti. İnsanları ne zaman arayacağını ve ne zaman aranacağını kendi belirlemeliydi. Gün bitip de akşam yaklaştığında gurup vaktinin o eş-

“Annemiz yaşı geçtikçe daha çok özlüyor bizi, sık sık ara onu, diye uyarmıştı. Ama boğuyordu bu ısrarlar onu. Eninde sonunda arayacağını bile bile ısrarla aranmak, Hamdi'nin huzurunu hep kaçırdı.”

siz güzelliği; ıssız bucaksız maviliği sarı-turuncu renge boyamaya başladığında aparta dönme vaktinin geldiğini düşündü. Ailece yorgun düşmüş, piknik sepetinin daha öğlen vakti biten yiyecekleri o günü kurtarmadığı için acıkmışlardı. Yemeği sahilde bir restoranda yiyeceklerdi. Üç günlüğüne tatile gelip yemek yaptıracak hâli yoktu Leyla'ya. O da yıl boyu yoruluyor, henüz küçük olan çocuklarla ve kendiyile ilgilenmekten harap oluyordu. Bu kadarcık dinlenme iki çocuğunun biricik annesinin en doğal hakkıydı. Onu da çocuklarını da çok seviyordu ama şu üç günde biraz kendi kendine kalabilmesi, sakinliği ve huzuru içine çekmesi de gerekiyordu. Çünkü bol yorulmalı geçen günlerde; evdeyken oradan oraya koşturan ve uyuma konusunda isteksiz olan çocukları hemen uyuyakalıyor ve zaten çok sevdikleri denizde mutlu oldukları için her an "sıkıldık" deme-

den vakit geçiriyorlardı. Galiba onların en çok bu hâllerini seviyordu. Kendisine dokunmayan, huzur kaçırmayan, sessiz sakin hâllerini...

İlk günün sonunda erkenden uyumak ve yarınki tempo için enerji toplamak istiyorlardı. Yoğun geçen tatil günlerinde özgürce takılmayı seviyorlardı. Yemeği istedikleri zaman istedikleri yerde yemek, canlarının istediği sahile gidip vakit geçirmek, bir de bölgenin tarihi ve turistik yerlerini gezmek... Yapılacaklar listesi kabarıktı.

Nasıl yattılar, nasıl uyudular hiçbiri hatırlamıyordu. Sabah olmuştu bile. İkinci günün sabahı biraz geç uyandılar. Zaten aceleleri de yoktu. Stresin en büyük sebebi şehir yaşamının aceleciliği değil miydi? İşe yetiş, çocukların aceleciliği değil miydi? İşe yetiş, çocukları okula yetiştir, okuldan al, eve yetiş... Bir kısır döngünün eşiğinde sürekli bir telaş ve bunun getirdiği yorgunluk. Ah Leyla! İyi

“ Birkaç kelimelik mesaj attı o an anneciğine. Denizde çekindikleri bir fotoğrafın altına “İyiiz merak etme, akşam ararım rahat rahat konuşuruz.” yazdı.

ki vardı en büyük destekçisi, arada söylenese de... Kahvaltıyı dışarıda yaptıktan sonra gün boyu vakit geçirecekleri sahile gittiler. Vardıklarında biraz geç kalmış olduklarından istedikleri yeri başka bir ailenin kaplığını gördüler. Başka bir yer bulup yerleştiler. Çocuklar önce biraz kumdan kale yapacak, sonra yüzeceklerdi. Küçüklerdi ama yıllardır deniz kenarında yaşayanlara taş çıkaracak türdendi yüzüşleri. Yüzme bilmezdi ama yüzerken çocukları seyretmek keyif verirdi Leyla'ya.

Hamdi sandalyesinde iç sesiyle baş başa kalabilmiş ve denizle gökyüzünün buluştuğu çizgide adeta kaybolmuştu yine. Sakince oturduğu ve huzur bulduğu sandalyeden telefonun sesiyle sıçradı. Yine annesi olmalıydı. Dün yorgunluktan arayamamıştı ama tatile gittiklerini zaten biliyordu. Bu ısrarın sebebi neydi?

“O senin annen.” dedi Leyla. Yine sesinde kızgınlık vardı.

Çocuklarım büyüyüp yuvadan uçtuklarında beni aramazlarsa, aradığımda açmazlarsa huzursuz olurum.

Ah Leyla! Ne olurdu sürekli öğüt veren bir edayla konuşmasan? Evet; o, benim annem, tabii ki arayacağım. İlk fırsatta...

Birkaç kelimelik mesaj attı o an anneciğine. Denizde çekindikleri bir fotoğrafın altına “İyiiz merak etme, akşam ararım rahat rahat konuşuruz.” yazdı. Kadıncağızı biraz rahatlatması, ısrarcı tavırlarından onu vazgeçirmek içindi. Merakını gidermek ise ikinci sıradaydı. Yine yoğun geçen bir günün

yine yorgunluk dolu akşamında, hep birlikte bir film izleyip uyudular. Ve yine aramadı anneciğini.

Annesi telefon başında beklerken gözünden düşen iki damla gözyaşıyla dua etti çocukları, gelinleri, damatları ve torunları için. Henüz bitirdiği namazın arkasından hepsini tek tek anarak okudu üfledi. Tabii arardı o, evinin en küçüğü, Hamdi'si. Üç günlük tatilde çok sıkılmıştı evladını. Ama elinde değildi. Bu günlerde sürekli çocuklarıyla konuşma isteği uyanıyordu içinde. Nedenini bilmediği bir özlem, aşırı bir konuşma isteği...

İsteğini törpüledi, yüreğindeki evlat özleminin ateşini dindirmeyi denedi. Nasılsa sabah olunca konuşurlardı. Abdestli girdi yatağına, huzurlu bir uyku diledi. Elbet çocukları büyüdüğünde beni anlarlar, diye geçirdi içinden. Sabah olduğunda telefonunun çalışması erken bir vakitteydi. Bu defa o açmadı telefonu, açamadı. Uyku sırasında geçirdiği kalp krizine yenik düşmüş, Hakk'ın rahmetine kavuşmuştu. Yüzündeki huzur, açılmayan telefonun acı sesi, annesini rüyasında gören Hamdi'nin telaşı... Dünya bu kadardı işte.

Geride Kalan

Gülşah SAÇIKARA

ÜRKEK bir tavırla durdu kapıda. Belli ki girsem mi, girmesem mi, diye düşünüyordu. Aslında onu pencereden içeriye gözlerken görmüştüm. Badem yeşili gözlerine baktığımda bakışlarını kaçırdı. Oysa o beni görmese de ben onu görebiliyordum. Hem de içinin en kuytu köşelerine kadar. Görmezden gelmek, gerçeğin varlığını yok etmez ki!

Masaya oturdu. Şeker atmadı ama çay kaşığı kullanmaktan da geri durmadı. Kaşığı gâh dağınık saçlarının arasında gezdirdi gâh çay bardağında. Düzensiz aralıklarla başını kaldırıp sağa sola bakınıyordu. Neden sonra telefonunu çıkarıp aramadığı biriyle konuşmaya başladı. Konuşurken bacak bacak üstüne atıp geriye yaslandı. Sesinin tok ve gür çıkmasına özen gösterse de güvensizliğini saklayamıyordu. Dediklerine kulak vermedim, çünkü gayet iyi anlıyorum onu. İçinde suskunluklar biriktiren “Beni görün!” diye çılgık çılgıca bağıyor. Söylemek için kelimelere gerek duyulmayacağını çok evvel öğrenmiştim ne de olsa. Herkesin yanında olmasını istiyordu, çevresini saran kalabalığa karşın hiç kimsesi yoktu. Issızlığını ve sessizliğini saklama derdindeydi. Ne var ki gürültüye getirip ne kadar bastırmaya çalışırsa çalışsın iç sesinin fısıltıları asla susmayacaktı.

Sonra sustu. Dış dünyayla ilişkisini kesmek istercesine gözlerini kapatıp başka âlemlere geçiyordu. Hayal dünyasında konaklayacak

bir mekân bulduğu zaman yüzü gözü seğiriyor, sözcükleri kullanmadan biriyle konuşuyordu. İnce dudakları gerilip büzülüyor, bir dua kıpırtısıyla titriyordu. Anladım onun da diğerleri gibi olduğunu. Başladım ben de olmayan, sesimi duymayan birileriyle konuşmaya:

“Biliyor musunuz, siz, hepiniz aynısınız. Ortalıktan el ayak çekilip de ses kesilince içinizde bir kıpırtı başlıyor, çılgınlık kopuyor. Kendinizden başka gören duyan yok. Hoş duyulup görülmek de istemiyorsunuz. Gündüzler yaşansın, geceler bitsin istemiyorsunuz. Karanlık, bir kalkan olup koruyabilir mi sizi? Ötekilerin sizi görüp tanimasından korkuyorsunuz. İçinizdeki sesi can kulağıyla bir kere dinleseydiniz korktuğunuz şeyin diğer insanlar değil de kendiniz olduğunu anlardınız. Madem bunca korkuyor ve kaçırıyorsunuz kendinizden, değiştirdiyseniz kendinizi. Korkmayacağınız, başkalarına göstermekten sakınmayacağınız bir “ben” yok mu sizin içinizde? Onu bulup çıkarsanıza...”

Başını kaldırıp yeniden dış dünyaya döndü. Etrafına şöyle bir göz attı. Telefonunu yeniden çıkardı. Yeniden bir kasıntı pozuna büründü. Yeniden olmayan ve aramadığı biriyle konuşmaya başladı. Üstüne başına bakılırsa hâli vakti yerinde... Bu kez kendinden dem vuruyor. Sesi giderek yükseliyor. Bütün başlar, ondan yana dönüyor. Kimseciklere aldırıyor ona, anlatmaya devam ediyor o:

“Anlamıyorsun beni. Sen de diğerleri gibi-

sin. Hayatın içinde bir rol belirlemişsin benim için. Onun dışına çıkmama izin vermiyorsun bir türlü. Oysa benim düşüncelerim farklı. Neden senin istediğin gibi biri olmam için ısrar ediyorsun?”

Biliyorum ben senin düştüğün bu açmazı. Sorunlar da sorular da aynı. Farklılık... Farklı olmaya çalışmak mı yoksa farklı yaratılmak mı? Bütün insanlar eşsiz midir yoksa her insan, çiftiyle birlikte mi yaratılmıştır? Hadi biraz daha ucuzlaş da “Neden kimse anlamıyor beni?” diye salya sümük ağla, durma hadi!

Dükkân sahibi, onu uyarmaya niyetleniyor. İşaret edip engelliyorum. Biliyorum, pek geçmeden, geldiği gibi sessizce çekip gidecek. Çünkü aradığını burada da bulamayacak. Yalnızların kaderidir aradığını bulamamak. Çünkü kendilerini görmek yerine başkalarını arar onlar. Tabii ki gittikçe uzaklaşırlar kendilerinden ve sürüklenip giderler bir girdabın içinde.

Derken, cansız bir silkinişle kalkıyor yerinden. Masaya içtiği çayın bedelinden fazlasını bırakıyor. Üstü kalsın dercesine bir işaret çekip titrek adımlarla uzaklaşıyor. Geride koca bir boşluk kalıyor. Müstehzi bir tebessümle bağırarak istiyorum ardından: “İçindeki boşluk çoğaldı sanırım. Baksana bir parçasını burada unuttun! Geri dön, al boşluğunu.”

Tam bu esnada adam, dönüp gözlerini gözlerime diyor. Masayı işaret ediyor, sanırım bıraktığı boşluğu gösteriyor. Bakıyorum da boşluk birilerini yutmak için fırsat kolluyor. İrkilip titriyorum.

Korkuyorum, o boşluğa düşüp boğulmaktan.

İZAFE

Kelimenin kelimeyle permutasyonunun Anlatamama ihtimali baskın
Sıkça nefes alıyor, nadiren yaşıyorum.
İplik iplik dolanmış kalbime yağmur
Sözlerimde kaybolup kendimi arıyorum.
Bir düşüncedir almış başımı
Sıklıkla ölüyorum.
Karanlığında tütün dumanının
Bütün elemeni üstleniyorum gecenin,
Bu çıkarmada kalanı sana bırakıyorum.
Yalnızlığa gömüp kendimi
Kimsesiz toprağımda seni bekliyorum
Artık gelme diyorum
Sanma ki kırık dökük bir şiirle yaşıyorum
Tutup çıkarma artık beni buradan
Bu kadar yoğrulmuşken
Makyajla bile kapatamam zamanı.
Zaman şimdiki zaman
Ama fotoğraf karesi gibi
Yaşatmak istediğim bir ben var
Hiç olamamış bir sen var
Başkaldırısına bakma rutinin
Yaşamın enkazında ölüm
Depremlerimde enkazımı inşa ediyorum her keresinde
Hayattan sızan bohemlikle
Ben hiç sarhoş olmadım sözcüklerimin aksine
Senin elinden değil zaten meyilli şiirler
Sarı sıcak bir şehre
Makyajı akan sözcükler bırakmaya

Belki bir gün anlatabilirim...

Fadime Üner AYTEK

Ben Yalnızlık

Yakup ÇAK

HANİ, insanlara en çok ihtiyaç duyduğun, fakat yanında kimseyi bulamadığın bir anda yanı başında beliriveren, sen kaçtıkça bir gölgen gibi takip eden ve her fırsatta seni can evinden yakalayiveren şey var ya, o benim.

Tanıdın mı?

Biliyor musun, sen dünyaya gelirken yanında sadece ben vardım. Sonra annen, baban, ailen ve diğer insanlar etrafını kuşattı. Beni ve varlığımı bir türlü fark edemedin. Ne zaman sevdiğin insanlar yanından uzaklaştı, işte o zaman varlığımı hissettin.

Oysa bir nefes kadar yakınındaydım, her zaman.

Beni pek sevmesen de hiç bırakmadım seni. Hatta benimle baş başa kaldığın zaman, kendini kimsesiz hissetme diye, ayna olup seni gösterdim sana. Ama sen kendini değil, beni çekilmez gördün. Dedim ya hiç sevmeydin beni ve daima kaçtın benden. Benden kaçtığını sandın oysa aslında/n kendinden kaçıyordun.

Biliyor musun, seni bir an bile terk etmedim. İnanmadın galiba. Söyler misin, hangi gece gözlerini kapattığında yanında değildim? Benden, yani kendinden kaçıp rüyaların kucağına sığınmadın mı? Seni kendinle konuşturan, sana kendi sesini duyuran ben değil miydin? Yanına en sevdiklerini alıp hayal gemisiyle bulutların üzerinde gezdirmedim mi seni, uçsuz bucaksız bir âlemde dolaştırmadım mı?

Unutma! Ne kadar kaçarsan kaç, bütün yolların dönüp dolaşıp yine bana çıkacak. Allah'ın verdiği en güzel nimetlerdenim ben. Oysa sen bu nimeti elinin tersiyle itip kendini fani nimetlerle oyalıyorsun. Öyle kıymetli bir hazineyim ki, beni keşfetmek kendini bulmaktır, kendini bulmak ise Yara-dan'ı bulmaktır.

Her ne kadar beni yanına yakıştırmasan da dinginliği, huzuru, sükûneti bende bulursun.

Söyledim ya, ben sana seni gösteren aynadan başkası değilim. Eğer bende bir çirkinlik görürsen, bu benim değil, senin kendi çirkinliğindir. Gördüğün güzellik de senin kendi güzelliğindir.

Doğduğun an yanında ben vardım, öldüğünde de ben olacağım, berzahtan mahşere kadar yine yanındayım. Korkma yalnız bırakmam seni, bir nefes kadar yakınındayım, gölgen gibi adım adım takip ederim seni.

Kaçma, uzaklaşma benden; bütün sırlarım göstereyim, duymak istediğin en güzel seslerle sonsuzluğun şarkısını dinleteyim.

İyi bak bana! Ben, içinde senden başka bir sen olduğunu gösteren aynayım. Benden asla kaçamazsın, istersen kapat gözlerini. Bak; yine burada, yanındayım...

Yalnızlığın Şairi

Yasemin ÇINAR

YAL-NIZ-LIK... Söyleyişi her ne kadar ağzımızı doldursa da bu kelimenin anlamı yüreğimizden, hayatımızdan, ruhumuzdan kısacası kendimizden eksilttiklerimizle ilgilidir çoğu zaman. Bazen bile isteye, bazen hiç farkında olmadan, bazen de zorunluluktan...

Günümüze kadar gücünü, esrarını taşıdığı manalarda; onu şekillendiren sanatçısının elinde var olduğu hallerde bulan bu kavram, bir taraftan bize çok yakinken bir taraftan da bizden çok uzaktır. Yalnızlığın ne olduğu, nasıl olduğu sadece ama sadece kişiye özeldir ve öyle de kalmalıdır. Şairimiz Ali Saçıkara'nın yalnızlığı da öyle... Şair, Yalnızlık adını verdiği şiirinde yalnızlığı şöyle tarif etmiştir:

*Yalnızlık bir çığlıktır yankılanan
Sessizliğin içimde mahpus sesi
Duyulur saat yorulduğu zaman
En uzak hatıraların öfkesi*

...

Burada şair; yalnızlığın olumsuz, bunaltıcı, yorucu tarafından bir pencere açmış ve "bir çığlığın peşindeki yalnızlığı" düşünmemizi istemiştir. O yalnızlık ki aslında bir yansıma. Oldukça sancılı, acı bir yansıma... Evrende çarptığı yerlerden neleri, nasıl kopardığını bilmediğimiz ikinci bir ses gibi gelir kulağımıza. Sessizliğine karşın oldukça çığırkandır. Olanca suskunluğuyla her zaman bir şeyler anlatma peşindedir. Bu, bazen küçük bir çocuğun gözlerindeki çaresizliktir. Bazen

koca koca adamların ölümcül nefretindeki bocalamadır. Onlar; dünyada hiçbir canlıyı, eşyayı, ülkeyi, kavramı, hüznü, neşeyi sevediklerinden, daha doğrusu kendilerini sevediklerinden yapayalnızdırlar. Bazen de bu dünyada ruh eşiyile asla karşılaşmamış, oradan Allah'a kavuşmamış gönüllerdedir.

Bir bakıma insanın içindeki arka odadır yalnızlık. İşler yolunda gitmediğinde saklanıp sığınabileceğimiz en ücra, en karanlık, en sıkışık yerdir. Elbette ki bu ürkek kalp vuruşunun da ta uzaklarda avuttuğumuz kendimizin de sesini duyurmak kolay olmayacaktır. Kendimizden başka bir şeyin olmadığı bu boş, loş odalarda ne söylesek ne anlatsak ses dönüp dolaşıp bize çarpacaktır. Dalga geçer gibi... Geride de sadece acı acı çağlayan ikinci ses kalacaktır. Yalnızlık...

Hiç düşündünüz mü "mahpus ses" nasıl olur? Neye benzer ve ne anlatır insana? Sessiz olmadığı bir sestir aslında o. Suskunluğun, iç çekişlerin, pişmanlığın hüküm sürdüğü...

Ama en çok da kimsesizliğin, kuşatılmışlığın, yalnızlığın... Sevdiğinin kulaklara dolmayan tınısıdır bu. Ömrünce değil, bir saniyeliğine o şarkının kaybolmasıdır içinde bir yerlerde. Âşığın dünyadaki cezaavidir, bu sessizliğe hapsedilmek. İşte âşığın kulakları, dünyadaki her sesin rengine bulaşır, bir aslolanınki dışında. Bu da gerçekte bir insanın ödeyebileceği en büyük bedeldir. Ruhunu görünmez parmaklıklara sürmesi ve görü-

nürde her yerdeyken aslında hiçbir yerde olamamasıdır.

Zaman bir akıştır aslında. Başladığı yerden biteceği yere ermek isteyen... Her şeyin, her kavramın, her olgunun kendine has bir oluş süresi vardır ve hiçbirinin birbirine denk değildir. Kendisinin belirlediği, sıkıştırdığı bu akışta yorulan “saatler” değil, insanın ta kendisidir. O insan ki “yavaşladığında” zaman hiç geçmiyor demekten kendini alamaz.

Halbuki zaman misafirini bekleyen bir yol gibidir. Başını ve sonunu bilmediğimiz bu yolda yürümek, koşmak, düşmek, kalkmak, yavaşlamak hep yolcuya aittir. Ama ne gariptir ki o ne kadar çok yorulur, hareketsiz kalırsa zihni de bir o kadar berraklaşır. Acıların, hayal kırıklıklarının geçmişten gelen izleri sessiz sedasız bir sisle ortalığı doldurur. İşte o zaman “en uzak hatıraların öfkesi” sarıp sarmalar bizi, yüreğimizi. Acıları geride bırakıp asla hatırlamak istemeyen bizler; çareyi yeniden hız almakta, sorgusuz sualsiz kendimizi adına zaman dediğimiz bu akışın içine hapsedmekte buluruz.

Yalnızlığın ne olduğunu ya da olması gerektiğini tam olarak bilememekle birlikte her ruha farklı dokunduğunu, her gözde farklı bir anlam kazandığını, her dilde ayrı çözüldüğünü biliyoruz. “Herkesin yalnızlığının mayası da manası da ayırdır.” demelerinin sebebini baktığımız her yalnızlıkta görebiliyoruz.

KAYIP

Çoğul özneli
İşteş eylemlerin ardından
Tekil öznelerle yaşadım yalnızlığı
Yıprandım aşındım
Bizden bana taşındım
Ufuk çizgilerinde bir beklenen vardı hep
Gözlerimde büyüttüğüm
Hiç hatırdan gitmez miydi yüzün
Çalışıp çabalamak
Nafile
Tek ben vardım, görüp duyabildiğim
Sesi soluğu kesildi sözün
Bir boşluk ki
Mümkün değil bir yere sığdırmak
Ne yana dönsem
Ben kendim ve yalnızlığım
Sığınmak için kuytular
Vuslat için ufuklar aradım senelerce
Koskoca bir boşluktan başka bir şey yok elde
Ne var ki çok büyük denen dünya
Yalnızlar için çok küçükmüş
Yalnızlık girip çıkamadığın bir boşlukmuş
Yalnızlık içimde hep benimle
Kendimle
Tekil ve dönüşlü özlemle

Gül Dağlı GÜNDOĞDU

YITİK RENKLER

Sessizliğimi yırtan baykuş sesleri
Gece gece usulca kayan yıldız
Su kıpırtısında dans eden ışık
Yanlış replik, yanlış ezber, yanlış zaman
Sar başa kendini her seferinde baştanbaş
Yalnızlığımıza dadanmış yazıp yazıp sildiğim
mektuplarda
Rengi değişmeyen tüm cümlelerin sonu
ayrılıkla bitiyor
Noktanın görevi firar, virgülün başı yere kadar eğik
Yalnızlık diyor
Yalnızlık bende çakılı kadro bilmiyorsun
Hani rüzgâr iniltisine beste yapar gibi “vuuuuuu”
Hani biçilmiş buğday tarlasının anız yanığı gibi
“cızzz”
Gürültülü kelimelerle içinden bağırıp
Dışından susmak gibi
Göçmüş dağın sağlam kalmış kıyısında
kalakaldım
Kendimi dinliyorum dünya savaşlarını dinler gibi
Çekirge kadar geveze hayallerim toz toprak
Sokak lambası kadar başı dik duruyorum
karanlıkta
Toplayamadıklarımın dökülüyorum tane tane
Durma ne olursun
Koy kor yangınlarımı taş kalbine
Çal bir kibrit seyret yanışımızı alev alev
Dumana tütmek yakışır dedin de gittin ya
O dumanın ateşi sendin külü ben
Yalın yalnızlığımı savur dök okyanuslara
Hırçın bir dip dalgada bulayım kendimi yeniden
Batık geminin güvertesinde yosunlara tutunarak
Ah yalnızlığımı
Salkım saçak darlığım dargınlığım
Gelmediğinden geçtim dokunsaydın bari
kâğıda kaleme
Hani yazsaydın deniz manzaralı bir şiir
gönderseydin

Ben kâğıttan gemilerimi karada yüzdürürdüm
Sen oradan fiyakalı bir ıslık çalsaydın
Ben buradan yalnızlığımın kulaklarını tıkdım
Sen oradan bir rüzgâr çıkarsaydın
Ben buradan uçurtmalarımı uçururdum
Sen oradan bir türkû tutsaydım bizim adımıza
Ben buradan “Yana yana kül oldum.” söyledim
Gelmedin yalnızlığımı ilikledin yakama
Ah gelmedi hiç iki yakam bir araya

Yitti maviyi yüreğinde taşıyan masum çocuk
Soldu pamuk şekerinin mavisinden çaldığım renk
Kuşların kanatlarına yüklediğim umut kırıldı
Göçüm içe içe yürüyor kervansız yolum kayıp
Kimsesizliğim omuzlarıma düştü dağınık
saçları gibi

Tarak vurmadım içinde sen varsın diye
Siyah kurdele bağladım yas var göğümde
Yağmur ol da gel
Yağ yalın yalnızlığımıza
Güneşi ben çizerim ıslanmış yanağıma
Sevinmek bende hep çocuk kalsın
Bir sebep bul sebebim ol sevinmek için
Gülüşlerim yalın yalnızlığımın yarasını sarsın

Sevil KÖSE

Yalnızlığın Saçları

Yasemin ÇINAR

ELİNDE çoraptan bozma, ince bir lastikle kalakaldı. Saçlarını en son ne zaman salmıştı, hiçbir fikri yoktu. Aynada şöyle kendisine alıcı gözle bakınca bir yabancıyla karşılaşır gibi oldu. Açıkçası görüntüsünden biraz irkildi. “Ne de çok uzamışsınız öyle!” diye söylenmeden edemedi.

Kavgaya tutuşur gibi yineledi. Sözü aynadaki kadındaydı: “Ne de çok uzamış saçların öyle!” Nedense bu doğal süreç; kendisinden habersiz, bağımsız, inadına gerçekleşmiş bir eylem olarak algılandı. Gücenikliği de bunaydı. Kendisi nice oluşumlara gebeyken, her an farklı bir duyguyla sancılanırken, bunların sızısı ta yürek diplerine kadar inerken, tükenmek nedir bilmeyen nostaljik bir kırıntının dibindeki hüznülere süresiz mahkûm edilmişken nasıl oluyor da bu yarı canlı; hayatına böyle fütursuzca(küstahça) devam edebiliyor, bir su gibi akıp devleşebiliyordu? Ruhundaki çöküşün aksine, bu uzvu, açık açık kendisine meydan okumuyor da ne yapıyordu? Bunu affetmesi mümkün değildi. Kırgındı işte. Herkese, her şeye olduğu gibi gönlü buna da kırıldı. Gözlerindeki ışık gel-gitli, tedirgindi. Durup durup aynaya yan yan bakması da bundandı. Sanki yüzünü tamamıyla dönse büyük bir suça ortak olacaktı. O bakışlar; her şeye, her yere dokundu da bir yansımasına tam manasıyla değmedi. Belki de doğrusunu yaptı. Şimdilerde daha berraklaşmış olsa da yıllarca yaşa-

dıklarından hezimete uğramış, yalnızlıktan başka bir şey göremeyen gözlerini görmese daha iyiydi.

Yeniden saçlarına odaklandı. İşitilir bir sesle, rengi de koyulaşmış, dedi. Önündeki ayna bütün sesini yuttu. Ses, saçlarının ucunda takılı kaldı. “Eskiden açık kestaneydi. Kestane iyiydi.” diyerek sızlanmaya devam etti. Bu renk, öncekinden sadece birkaç ton farklıydı. Yine de kahverenginin bu tonunun, kendisini değiştirdiğini; hatta çokça çirkinleştirdiğini düşünüyordu. Bunun sebebi saçlarının uzun süre güneş görmemesi değil de hayatındaki her parçanın renginin koyuya çalma eğilimi idi. Körü körüne saplanıp kaldığı bu inanç, bahtından da karaydı. İçinden, siyah olsun o zaman, diye geçirdi. Kuyu dipleri gibi karanlık... Meçhul... Nedense bir anda mevcut olanı değiştirmek, bir öncekini kendi elleriyle yok edip yine aynı iradeyle yenisini inşa etmek gibi büyük bir hırsa kapıldı. Başkalaşmak, bilmediği bir şeye dönüşmek için heyecanlandı. Nice- dir içinde buna dair büyük bir istek vardı. Sahiden yapabilir miydi bunu? Cesareti var mıydı bu kadarına? Bir denese... Deneyebilse... Anlayacaktı o vakit, başarıp başaramayacağını. Lakin hiçbir zaman öğrenemedi bunu. Görünmez ipliklerle indirdikleri kuyu dipleri misali, o karanlık ürkekliğiyle astı kendini. Bu meydan okuma da diğerleri gibi nereden geldiği belli olmayan bir rüzgâr gibi esip geçti saçlarının arasından. Oradan dara-

ğacına çıktı, celladına gülümsedi, son nefesini verdi. Geride sadece ruhuna çalan tat ile heyecan kaldı.

Canı sıkılmış gibiydi lakin ilgisi hemencecik başka şeylere yöneldi. Bugün ne çok şey hücum etti beynime, diye iç geçirdi. Bunlar hep kontrolü dışındaydı. Daha az okumalıyım, diye söylendi. İnsan belli bir yaştan sonra yalnız kalınca, diyecek oldu sustu. Kimi kandırıyorum ben? diye düşündü. Anca kendimi... Devam edecekti, “beni” diye haykıran tanıdık bir sesle irkildi. Yansımasıyla iki kişi gibiydiler. Aynadaki saçlar dile geldi: “En kolay ve zararsız olanı buydu. Kendini kandırmak... Ben sadece kandırıldım. Peki ya sen? Sen yıllarca kandın. Ne söylediler-

se düşünmeden, sorgulamadan, müthiş bir teslimiyetle...”

Bu sefer ipler, koyu kestane renkli saçlardan... Ucunda kendisi... Ardında karanlık kuyu dipleri... Sonunda, yine asıldı. Lakin yine de sevmedi hiç; kahırdan, dertten yaktırılmayı. Susmayı seçti. Sadece başkalarına... Yoksa, kendine hep konuşurdu. Durmadan, iltimas geçmeden, acımadan... İçi daraldı. Dudaklarından bir homurtu döküldü. Başını geriye attı. Aynada saçları... Bildiği saçlar lakin hiç bilmediği dünyalardan... Bu dünyaların kapılarını araladıkça yansıma kendisi, kendisi de yansıma olup çıktı. Kim kimdi, ne neydi? Bilemedi.

Yalnızlık mı, Huzur mu?

Haydar YORUL

İNSANLAR gördüm; huzur arayan, her biri birbirinden bağımsız insanlar... Hepsinin emeli huzura erişmekti bir şekilde. Peki, nasıl? Neredeydi bu huzur? Kimdeydi? Ne bir yerde ne bir kişide... Kimi yeşil ağaçların arasında, kimi bir deniz kenarında, kimi bir türküde, kimi kitapta, kimi evlat kokusunda kimi de yalnızlıkta buldu huzuru.

İnsanlar gördüm; yalnızlığa huzur diye sarılan, insanlar gördüm yalnızlığı huzur saan insanlar... Eşrefi mahlûkat olarak bahsettiğimiz, yani yaratılmışların en şerefli olan insan... Neydi insanı gerçekten yalnızlığa iten şey? Sahiden huzur muydu bu sorunun cevabı? Yoksa her şeyden, herkesten kaçmak, sıyrılmak mıydı asıl niyet? Bana sorsanız eğer, size şunu derim:

“Eğer anlaşılamıyorsa, kendini anlayan birilerinin bulunmayışına içerliyorsa, etrafındakiler bir damla katamıyorsa huzur şişesine insan o zaman koşar yalnızlığa.”

Hani insan sosyal bir varlıktı, hani başkaları olmadan yaşayamazdı? Öyle olmadığını anlayan insanlar gördüm. Kimseye muhtaç olmak istemeyen, kendi kendine yetebilen, mutluluğu da huzuru da kendi içinde arayan insanlar gördüm. Gördüm işte; “İnsan sosyal bir canlıdır.” sözünü boşa çıkartan insanlar gördüm. Bir suçlu aramak değil niyetim de gayretim de... Ancak sorgulamadan edemiyorum işte. İnsanı yalnızlaştıran da yine insan değil mi? Onu kendi içine terk eden,

buna zorlayan da insan değil mi? Bazen sevdikleri, bazen dostum dedikleri, bazen kıymet verdikleri...

Huzur da huzursuzluk da içimizde, yanı-mızda, yanı başımızda aslında. Bunu bakış açımızın ve tercihlerimizin etkilediğine inanırım. Güvenilmeyecek insanlara güvenmek, sevmeyecek insanları sevmek, katlanılmayacak insanlara katlanmak... İnsanı huzura doğru bakış açısı ve doğru tercihler kavuşturur, tam tersi ise huzursuzluğa yol açar. Huzuru kaçan insan hâliyle uzaklaşır güvendiklerinden, sevdiklerinden, katlandıklarından. Kendini yalnızlığın kollarına bırakıverir de koyu bir sessizlikte huzuru buldum sanır. Evet, insanı yalnızlaştıran da huzuru yalnızlıkta aramaya iten de yine bir insandır. İnsanın ettiğini kimse etmez insana, derler. Doğrudur.

İnsanlar gördüm, dışarıdan hepsi iyiydi, en güzeliydi, en seveniydi. İnsanlar gördüm insana derman olmaya gelendi. Dert oldular insana, yalnızlığa ittiler insanı.

Hasılı, insan yalnızlaştı adını da huzur koydu.

Zira görüldüğü gibi değil hiçbir şey...

İYİ Kİ'M

Huzurun rengiyle renklenmekti seninle olmak
Varoluşa can katarcasına varlığıyla yaşamak
Kendisiydi yaşam denilen yansımanın
tek gerçeği

Seninle yaş almak
Yalnız kalmak mı sen mi deseler
Sensizlikti zaten sözlüğün ilk anlamı
Bende kalandı en derin yarası
Huzur mu sen mi deseler
Huzurdu adresini sende bulan
Sözcüklerin en manalı biraz da yaralı
Rengime renk katan yalnızlığıma nefes olan
Huzurum benim her şeyim
İyi ki benimsin iyi ki seninim
Tek gerçeğim
İyi ki'm

K. Gülşah AKGÜMÜŞ

ÖYLESİNE SESSİZ ÖYLESİNE SEDASIZ

Uğultulu rüzgâr barikatından aşan
Badireli nasihatler çekilir
Âşığın kulağına
Öylesine sessiz öylesine sedasız

Sicim gibi ince akan sular
Maziye uyuyana kadar sular
En sonunda çekilir yatağından
Öylesine sessiz, öylesine sedasız

Biraksan bir romanı besteleyecek
Âşıkların gönlünden
Bir ara nağme çekilir
Öylesine sessiz öylesine sedasız

İç mimarının ayrılık tarzını yansıtan
Göz göz inşalı köprüler
Yâr ile mesafeye dayanamaz çöker
Öylesine sessiz öylesine sedasız

Yüreği parça parça olan insana
Dinlenmeden omuz veren bulut
Durmadan kendini parçalar
Öylesine sessiz öylesine sedasız

Ayrılık sahnesinin tasvirinden
Yadigâr kalan gözyaşı,
Yüreğin en derinine dökülür.
Öylesine sessiz, öylesine sedasız.

İnce ruh, inci gibi dizilir önce bedene,
Günü gelince yuvaya uçar
Ardına bakmadan.
Günü gelince sonsuzluğa uçar
Ardına bile bakmadan
Öylesine sessiz, öylesine sedasız.

İbrahim BEKTAŞ

Kafeste

Ayşe AY

YEMLİĞİ kafesin içine koymayı unut-tun. Önemli değil. Ama şu kefesin altına serdiğin temiz gazeteye su sıçratmasan bir de... Islanıyor. Biliyorsun sevmiyorum dağınıklığı, pisliği, kötü görünen hiçbir şeyi. Çok kilo aldın son zamanlarda haberin olsun. Ellerin bile tombullaştı. Kafesin kapısından girerken zorlanıyor. Suluğu yerine takarken her defasında gazeteye su dökmen bundan. Dedim ya önemli değil. Aç da değilim o kadar. Kıl namazını. Nasıl olsa fark edersin, yemliği unuttuğunu.

Kafesi temizlerkenki sessizliğini fark etmedim sanma. Böyle susmazdın bana. Dalgınsın. Haklısın. Ne kadar derine dalsan az.

Ne yapacaksın şimdi? Nereye gideceksin? Başını soktuğun yuva satıldı. Yalnızsın üstelik. Hep yalnızdın. Şimdi bir de yurtsuz yuvasız. Secdeden kaldırdın başını. Ağlıyor musun? Ağlama. Ya da ağla. Keşke ben de ağlayabilsem Ulviye. Yüzünde bir teslimiyet. Neye ama? Hep teslim olmadın mı bugüne kadar? Hep bundan kaybetmedin mi? Hayatının özeti bu. Teslimiyet. Sonsuz. Koşulsuz. Ama niye? Bu kadar mı vazgeçmiştin kendinden? Bu kadar mı umutsuzsun? Bu kadar mı yoksun? Yine mi savaşılmayacaksın? Yine mi kabul? Yine mi yenildin? Hâlâ mı on dokuz yaşın kırgınlığı?

Çok sevdin. Çok gençtin. O da çok sevdi. O da çok gençti. O da çok istedi seni. Baban, ağabeyin, tüm ailen... Onun kimsesizliği... Ömrünün tek isyanı onlara... Ömrünün tek

cesareti... Dolunaylı bir gecede kayalıklarda buluştunuz. Sabaha karşı. Hava serin. İlk kez çıktın kafesinden. İlk kez kaçtın ve son kez. Haber almışlardı oysa. Yapamadın. Yapamadınız. Dolunayda, kayalıklarda. Hava gündüz gibi aydınlık. Serin. Pırıl pırıl bir korku. Pırıl pırıl bir umut. Kayaların ardına sizden önce gelip pusu kurmuş iki gölge. Baban ve ağabeyin. Sen birlikte hayaline doğru umutla yürürken kayaların ardından heyula gibi çıkan iki gölge... Umudunun gölgesinin öldüresiye dövülmesi, yerde sürüklenmesi. Gölgen donup kalıyor ayakta. Koşmak, onu o iki canavarın elinden kurtarmak istiyorsun. Gücün yok. Dehşete düşüyorsun. Çılgılık atıyorsun, yalvarıyorsun babanla ağabeyine. Yahut öyle zannediyorsun. Teslim oluyorsun sonunda ya da en başında. Mutlu yuva hayalinin yerde sessiz yatan bir gölge yığına dönüşmesi. Umudunun özeti bu. Yerde yığılmış artık inlemekten bile vazgeçmiş sessiz bir gölge. Ağabeyinin sesini duyuyorsun sadece. O geceye dair tek cümle. "Kaburgaları da kırıldı baba, yaşamaz bu! Gidelim." Sonrası bir ömür teslimiyet. Bir ömür suskunluk. Kaburgaları kırılan on dokuz yaşındaki delikanlı değil sanki senin yüreğin o gece. Bir daha haber alamadığın, kaburgaları kırılmış, yerde yığılan sessiz bir gölge. Umudunun özeti bu.

Sonrası kafes. Benimki gibi. Farkımız yok. Sokak yasak, çarşı yasak, Pazar yasak. Sevmek yasak. Gençsin o zamanlar. Talipler, gö-

rücüler kapıda. Olmaz, diyorsun. Yüreğinin kaburgaları kırık. Temizlenmiş, tozu alınmış seneler. Gelenler. Reddedilenler. Ailenin, konu komşunun evlen, yaşın geçiyor ikazları. Otuzlu yaşların gizlice çöken yorgunlukları. Ağabeyin ve ablanın bir hazineyi keşfeder gibi çocuklarına bakacak aileden birini, seni, fark etmeleri. Sırayla bütün yeğenlerini büyütüyorsun. Herkes mutlu, herkes memnun. Evi temizleyen var, yemekleri pişiren var. Artık kafesinden vazgeçemeyeceğinden emin oldukları için evin alışverişini yapmak da senin görevin oluyor bir zaman sonra. Evin torunları güvende. Teyze şefkatiyle, hala özeniyle büyütülüyorlar. Küçükler, sevimliler, bakıma ihtiyaçları var. Ev kalabalık. Evde hep bir şenlik. Herkes mutlu, herkes memnun. Ötekilerin masraflarını azaltıyorsun, yüklerini azaltıyorsun. Evler, arabalar alıyorlar. Seni çok seviyorlar, Ulviye!

Bir gün aniden babanı kaybediyorsunuz. Annen yalnız değil ki... Endişelenmiyorlar. Ulviye var. Artık çıkan taliplerine senden önce onlar kusur buluyor. Annenin can yoldaşısın. Ağabeyinle ablanın biricik kardeşisin. Yeğenlerinin teyzesi, halası. Anneden ötesin o zamanlar.

Yeğenlerin giderek büyüyor. Taliplerin artık dul, çocuklu. Tek tük. Olmaz, diyorsun. Yüreğinin kaburgaları kırık. Öldüresiye dövmüşler yüreğini. Kolu kanadı kırık. Sadece görevlerin var. Her yaşında, ömrünün her döneminde. Değişen... Şu kahverengi yemek masası gibi... Şu perdeler, şu eski koltuklar gibi.

Annenin bir gün tansiyonu yükseliyor. Evde yoksun. Ablandasın. Onun küçük kızına bakıyorsun. O gün yeni görevin belli oluyor. Hastaneden sessiz bir et yığını olarak getirdiğiniz annen. On dört yıl... On dört yıl! Bir bebeğe bakar gibi... Temiz, sevgi

dolu, merhamet dolu. Artık taliplerin de gizleniyor senden. Çünkü annen... Sen varsın. Ablanla ağabeyine ihtiyaç yok. Sen varsın. Herkes mutlu, herkes memnun. Biri dükkân açıyor diğeri ikinci evini alıyor o yıl. Onlara ihtiyaç yok. Ulviye var. Seni daha çok seviyorlar.

Uçuruma yuvarlanan bir kaya gibi geçiyor-sun rükûa.

Yüreğinin kaburgaları kırık. On dört yıl. Tam on dört yıl. Son beş yılına ben şahidim. Kuşça aklımla, kuşça gözümle. Kafesteyim. Kafestesin. Kafesteyiz. Sen ve ben. Başka hayat bilmeyiz. Dışarıyı bilmeyiz. Bir duvarlar bilir seni, bir anne baba yadigârı şu yıpranmış eşyalar, bir de ben. Huzurlusun kafesinde. Başka bir hayat bilmiyorsun ki... Sadece kafesinde yaşamayı biliyorsun. Korkuyorsun dışarıdan. Hayatın başka türüstünden. Çok geç her şey için. Yüreğinin kaburgaları kırık çünkü. Herkes mutlu, herkes memnun.

Anneni kaybetmen çok sarstı seni, farkındayım. O sessiz et yığını bile can yoldaşındı. Benimle dertleşmelerin derinleşti, çoğaldı. Kilo alman da böyle başladı. Kimse mutlu değil artık. Kimsenin teyzesi ya da halası da değilsin. Aylardır kapını çalan yok. Hatırını soran yok. Ağabeyin de çok kilo almış fark ettin mi? İkinci dükkânı açtıktan sonra başlamıştı onunki. İşleri oğluna, kalfalarına bırakınca arttı. Küçük oğlunu evlendirecekmiş. Çok sıkıntılı şu günler. Ablan da öyle. Kız tutturmuş yurt dışına yabancı dil eğitimi için gitmek istiyorum diye. Paraya ihtiyaçları var. Kimse mutlu değil artık. Bu evde onların da hakkı var. İhtiyaçları var. Sen bir başınasın. Oysa onlar öyle mi? Çoluk çocuk sahibi. Sorumlulukları var. Ablanı duydun işte! Seni mağdur edecek değiller ya! Ev satılınca üçe bölüp hissene verecekler. Zaten yıllardır oturuyorsun bu evde. Onlar çoluk çocuk sahibi.

İhtiyaçları var. Kızmaya hakkın yok ki... Payına düşen ile yeni bir kafes alamazsın ama kendine. Başının çaresine bakmalısın. Bunca yıldır evlenmedin bir türlü.

Ağla! Yüreğinin kaburgaları kırık. Düşün. Ne yapacaksın? Ne yapacağız? Ellerini açtın göğe. Ne istiyorsun, söyle. İstenecek ne kaldı? Yüreğin... Kaburgalar... Kafesin... GençliğİN... Ne kaldı?

Karanlık çöküyor bak. Eski, koyu renk mobilyalar akşama dünden razı. Onlar havadan önce karardı. Dalgındın sen. Fark etmedin.

Hatırlar mısın bir gün bu eve yeni gelmiştim. Yavru bir muhabbet kuşuydum o zamanlar. Beni kafesimden çıkarmıştın. Pencere açıldı. Dışarı kaçtım. Kafesimden ilk ve son kaçışımı. Elektrik tellerine konudum. Çok telaş etmiştin. Elektrik telinde bir kumruyla tanıştım o gün. Bana kumruların hikâyesini anlattı. Çok eskiden küçük bir öksüz kız varmış. Üvey annesi ona çok eziyet edermiş. Küçük yaşına rağmen ondan hakkından gelemeyeceği işleri yapmasını beklermiş. Bir gün kocaman bir tencereye süt koyup komşuya gitmiş üvey annesi. Sütü taşırmadan pişirmesini tembihlemiş küçük kıza. Ama çocuk ya bu! Unutmuş. Taşır-

mış sütü. Hem de çok... Temizleyemeyeceği kadar. O kadar korkmuş ki üvey annesinin gazabından. Pencerenin önüne oturup dua etmiş. Kendisini bir kuşa döndürüp uçursun diye Allah'a. İşte kumruların atası ilk kumru, o küçük kızmış.

Ya sen ne diledin şimdi? Kumru olup uçamazsın ki... Kafesinin dışında yaşamayı bilmezsin sen. Keşke bir muhabbet kuşu olup benim kafesime girsen. Ben kuş yaşıyla kırk altı, sen insan yaşıyla kır altı. Sen ve ben... Biz kafesin dışını bilmeyiz ki...

Hayır, hayır! Bırak kafesi sehpanın üzerine. Biz kafesimizden başka yerde yaşamayı bilmeyiz ki. Kafesimizden başka yerde ölmeyi de bilmeyiz. Nereye gidiyoruz, Ulviye? Yüreğinin kaburgalarını kırdıkları yere mi? Hayır, Ulviye hayır! Biliyorum ben bu yolu. Bu toprak yolu. Geri dönelim. Kafesine geri dön, Ulviye. Kayalıklara gider bu yol. Gittik daha önce. Vazgeçmiştin o zaman. Yapma. Konuş. Bu suskunluğu tanımıyorum ben. Yabancıyız dünyanın. Uçamam. Sen de uçamazsın. Bana kaburgaların hikâyesini anlat yine. Mantonu giymedin. Yemliği de koymadın kafese. Bu gidiş?.. Hayır, Ulviye! Başka bir yolu vardır. Kayalıklardan başka...

iyilik

Fatma ÇAKMAK

A RAYIŞTAYIM, yitiğinin ne olduğunu bilmeyenlerin boş arayışında... Bulduklarından hiçbirisiyle yetinmemden anlıyorum, farkında olmadan huzuru aradığımı.

Bir telaş kaphıyor içimi dışımı. Sancılı, sessiz ama gürültülü bir telaş... Huzur arayan insanların huzursuz çığlıkları çınıyor kulaklarımda... Huzuru tanımayan nesillerin huzursuzluk sendromu, tüm cihanı kasıp kavuruyor.

Sahi neydi huzur? Okul dönüşü fırından yayılan sıcak ekmek kokusuna karışan kar kokusu mu? Yoksa az sayıda aracın geçtiği toz kokulu yolların kenarlarında taze bostan kokuları yayılan bahçelerin derin sessizliği mi? Uzun yaz günlerine denk gelen ramazanlarda dalından koparılan mis kokulu elmanın iftariyelik olarak saklanması mı? O güzel zamanların güzel komşuluğu mu? İkinci vaktinden sonra evlerden yayılan leziz yemek kokularının birbirine karışması mı? Bir tabakta komşuya gönderilen yemeklerin sokak aralarında gidip gelmesi mi?

Neydi huzur? Babanın ocağı, ananın kucacı mıydı? Sokakta oynarken düştüğünde sıyrılan dizine sarılan şefkat sargısı mı? Yoksa o sıcak anne dudağından konan öpücük merhemi mi?

Neydi huzur? Huzurlu bir toplumun huzurlu bir ferdi olmak mı? Bireyselleştirilen dünyalarda duvarlar arasına sıkışmak, ekran karşısına kilitlenmek mi? Ahbaplarla akşam

çay içip muhabbet etmek mi? Tek başına odalarda kahve öz çekim yapıp sosyal medyada paylaşmak mı?

Neydi huzur? Huzursuz simaların bir sel gibi aktığı büyük şehirlerin caddelerinde bir parça huzur bulmak ümidiyle kendini AVM'lere atan insanların alışveriş çılgınlığı mı? Almaya doyamayan, vermekten haberi olmayan insanın hep bana hep bana hissiyatı mı? Azmış nefisleri susturmak için "Daha haz, bu çok az!" dayatmaları mı? Değil... O da değil...

Huzur, ne yalnızlıkta ne mutsuz kalabalıklar içerisinde... Huzur için gereken sükûna ermiş bir kalp, aç olana uzatılan bir kap... İyilik, ille de iyilik!

Yalnızlığın Öteki Rengi

Figen ÖZTÜRK ARSLAN

NİCEDİR yüzünde ince bir sızı gibi duran keder sezerim. Sorar, soruşturur, kimsesizliğine dil dökerim.

Viran olmuş kalpte imara hükmüm yoksa, Yalnızlığın öteki rengine seyr-ü sefer ederim.

Hiç düşündünüz mü yalnızlığın rengi nedir? Kahverengi olamaz mı diyorsunuz? Öyle ya o, kahvenin rengi... Keyifli sohbetlere eşlik eder de kahve; ne gam ne de tasadan eser bırakır içinizde. Yoksa benim taze kahvem dumanında efkâr vardır ve ben geçmişe giderim, nöbette duran dertlerimle söyleşirim mi diyorsunuz? Bu da elbette mümkün. Peki ya siyah? Daha koyu, kopkoyu gecenin rengi hani? Yokluğu, çaresizliği ve de kimsesizliği iliklerinize değin işlemişçesine hissettiğiniz, zifir karanlık... Sadece ay ışığının aydınlattığı gece yarıları... Soğuk odalarda kim bilir kaçınıcı kez tavana gözlerinizi dikmişsinizdir de uyuşmuş kollarınızla yine kendinizi sarıp sarmalanmışsınızdır. En güzel anıları unutamamışsınızdır. Nasıl unutabilirdiniz ki? Bir yağmur yağsa, bir şarkı çalsa, küçük bir kızın gözlerinde veya rüzgârda uçuşan saçlarının her bir telinde buram buram baharı müjdeliyordur. Unutulmayanlarınıza ah eder durursunuz belki, kim bilir... Ceplerinizde saklı sözler, boğazınızda düğüm olmuştur belki. Hayır! Siyah, benim demli çayım la közde, köz olmuş sohbetlerimin kıvılcımlarından izler taşıyor mu diyorsunuz? Elbette bu da

mümkün. Sıcacık bir çayın ısıtamayacağı kaç kalp var ki yeryüzünde? Paylaşmaktır, çayın rengi; bir çaydanlık dolusu huzur kokusunun cam bardaklara sinişidir adeta. Soğuk odalardan çıkış biletinizdir, soğukça olanları unutma sebebiniz. Yani içinizi her türlü ısıtır vesselam.

Nicedir bu ıssız diyarlardan geçen kervanları izlerim.

Ufkun çizgisinde turuncudan bir top hayallerim

Beni anlamasını bekledim; sandım ki başka, bambaşka

Yalnızlığın öteki rengini yüreğimde közlerim.

Yalnızlığın rengi ya kırmızı ya turuncu da olabilir. Akşamın kızılığı değil midir tepele- rin ardınca koştururcasına belirip kaybolan? Soluksuz kalmışçasına kuytuda sırtını duvara vermiştir de çeşmelerden kana kana su içmiştir hayalleriniz. Kalbiniz atıyordur hızlı, hıphızlı... Çocukçadır saklınız, el değmemişinden umutlarınız. Akşam gözlerinizin etrafında süzülen bir damla yaştır belki de, bekleyiştir. Tupturuncu bir ışık huzmesi alır gözünüzü, bir ürperti sarar benliğinizi. Çok mu geç? Hayır, akşam henüz olmamıştır. Kan kırmızısı güller duruyordur vazonzda. Keten örtülü masanın üzerinde ne kadar narin duruyor, değil mi? Akşamın gelişini mi kutluyordur böyle edalı? Yoksa geceleyin yaktığın közlerden saçılan çıtırtı mıdır kulaklarınızda bu ses?

Bir mucizeye tanıklık etmişsinizdir işte. Gün bitse de umutların bitemeyeceğini; yalnızlığın rengini dudağının kırmızısı, hayallerinin turuncusu, say ki onca rengin muştusu mavi bir sonsuzluktur belki huzura doğru salınarak akıp giden...

Nicedir dönüp duruyor tepemde turna kanadından tüylerim.

Sorsanız hayat boyu yerle gök arasında bir yerdeydim.

Nihayet barışmıştır orta yaşım da çocukluğumla

Yalnızlığın öteki rengini huzurun mavisinde gizlerim.

Satırlar uçup gitti aklımızdan. Huzura doğru salınıp gitmiştik fakat nerelere kaybolduk da aradık kendimizi; bulamadık? Sanki yerle gök arasında bir yerdeydik. Korkmadan aynalara bakmayı da mı ihmal ettik? Çocukluğunuzdaki simitçi çocukların sesleri, tül perdelerin ardından havayı dolduran Akdeniz meltemi, pencere önüne yasladığın som-

ya kenarından karşı yola baktığınız palmiye ağacı... Bir bilinmezlik... Kendini aramanın, içindeki yalnızlığın ve sonsuz bekleyişin uzanıp kıvrılan yolların sessizliği... Palmiyenin yapraklarından göğe uzanan merakla karışık çocuksu düşleriniz gerçek oldu mu? Haydi, bir de bana sor; ruhumuz gururlu mu orta yaşımızda şimdi? Gerçekleri söyle! Bu sorgular arasında yalnızlığın öteki rengi gizli kaldı sanki biraz?! Aradık, durduk; boylu boyunca uzanan sahillerde, tuzlu köpük sulara mı saklı kalmış? Ah evet, barış sonu bu işin. Bir turna süzölmüş de başına tüylerinden taç yapmış baksana. Mesele bu: Çocukluğundan bu yana iç çekiş, kayıplar, aranan benliğin bir huzura kavuşmuş hâli. Bir huzur sarmaladı nihayet seni. Ne güzel şeysin sen mavi! Barışın rengisin, huzurun rengisin, sonsuzluğun sonu, "yalnızlığın öteki rengi"sin.

Öteki rengisin işte yalnızlığın. Gece kournuna yıldızları doldurmuşken koyu mavi, civit mavi, zifiri mavi... Sabah ilk ışıklarla karışık, uyukulu, istekli-isteksiz güne başlama telaşı... Gün ortasında iç çekiş, rutinlerden kaçabileceğin ufuk çizgisindedir yalnızlık. Akşam gelmesin derken, yalnızlığı hece hissederken güneşin batışının kızılığına saklanır da hani mavi... Bakarsın yine göğe ve dost ararsın kendine. Gökyüzünde çift uçuşan kuşlar tuz basar yarana merhem olmaz da yine... Dağ başında rüzgârda sallanan bir kır çiçeği gibi bakarsın gökyüzüne. Yolunu kaybetmiş bir çobanın yanık türküsünü söyleyişi, Kutup yıldızını ararken baktığı yerdedir mavi. Öylesine kuşatmıştır seni mavi; yalnızlığın gibi. Dilsiz bir dost gibi vuruşundan anlar kalbinin ritminin ve sokulur en garip gülümsemesiyle, bakar masmavi gözleriyle; yalnızlığın öteki rengi.

Şair Yalnızlığı

Ali SAÇIKARA

ŞAİR ve yalnızlık kavramlarını birbirinden ayrı düşünmek mümkün müdür, bilemem. Kalabalıkların şairi de olamaz şiiri de. Zira şiir sessizliğin sesi, şairin gönlünden dökülen bir çağlayandır. Okuyabilen şair için yalnızlık, en lirik en didaktik kitaptır. Soyut bir olgu değil, ıssızlıkla çevrili bir mekândır şair yalnızlığı. Daha da ileri giderek diyebilirim ki yalnızlık, şiirin doğumevidir. Dolayısıyla şair yalnızlığı istenmeyen bir sonuç değil, bilinçli bir tercihtir. Dahasını şiire bırakalım mı?

*Yalnızlık bir çığlıktır yankılanan
Sessizliğin içimde mahpus sesi
Duyulur saat yorulduğu zaman
En uzak hatıraların öfkesi*

*Hayatın her çizgisini silmektir
Uykunun boynuna bağlı ilmektir
Yalnızlık kendimizi tek bilmektir
Yalnızlıktır mesafelerin gölgesi*

Yalnızlık insanın kendisini tek bilmesidir evet. Bazen kalabalıklar arasında yalnızlaşır insan bazen çevreyle arasına fiziksel bir uzaklık koyar. Ama neden? Nedeni; pek çok benzerlik görülse de şairden şaire farklılık gösterir. Sorsanız hepsinin cevabı değişik, hepsi söylediğinde haklı...

Dünya, bir yol; insanoğlu, yolcu. Lakin yol da yolculuk da anlaşılması zor meseleler. Doğmakla ölmek arasında geçen zaman

ve bu zamanı geçirdiğimiz mekân nedir? İnsanın bu süreyi tamamlamanın dışında yapacağı ya da yapması gereken bir şeyler var mıdır? İnsanlık tarihiyle akran olan bu sorular cevaplansa bile kimilerince asla sarıh bir biçimde anlaşılıp içselleştirilememiştir. Oysa soru, söz ehlinin dilinde kolay benzetmelerle kuvvetli ve anlamlı cevaplar bulur. Zira özellikle şair, kafa yorar bu hususta. Mesele cevabı bulmak değil, bulduğu cevabı hayatının merkezine alabilmektir. İnsanların, özellikle de şairlerin çoğu dünyayı anlar da kendisini anlayamaz. Âşık Veysel bu çelişkiyi en yalın biçimde ifade eder:

*Uzun ince bir yoldayım
Gidiyorum gündüz gece
Bilmiyorum ne hâldeyim
Gidiyorum gündüz gece*

Dünyayı anlamlandırıp da bu bağlamda kendi yerini bulamayan ya da kendini tanımlayamayan insan, kaçınılmaz bir sonla yalnızlık duygusuna duçar olacaktır. İşte şiirin ya da şairliğin yolu tam da bu çaresizlik çıkmazında başlar. Âşık Veysel, ne hâlde olduğunu bilseydi gündüz gece demeden yollara düşmeyecek ve yukarıda bir parçasını aldığımız muazzam şiir vücut bulamayacaktı.

Şiir cesaret işidir, büyük şairlerse cesur insanlar... Her şeyi sorgulamak gibi her dönemim en tehlikeli eylemiyle uğraşır şair. Üstelik tehlikenin nereden ne zaman gelece-

ği de belli değildir. Aramanın ilk şartı sorup soruşturmadır. Kendisi dahil her şeyi sorgulama yükümlülüğündedir şair. Sonuçlara katlanmaksa boynunun borcu. Yunus Emre, aramaya kendini sorgulamakla başlar. Uzun arayışlar sonucunda insanın fiziksel yapının ötesinde, ten denen nesnenin dışında bir varlık olduğu kanaatine varır ve ulaştığı sonucunu ölümsüz dizelerle dillendirir:

*Beni bende demen, bende değilim
Bir ben vardır bende, benden içeri*

İnsanı, özellikle de kendini tanıma ve anlama çabasına düşen şair; bazen bilerek bazen de bilmeden ötekileştirir kendini. O farklıdır, diğerlerinden ayırdır, elhasıl yalnızdır. Zira herkes gibi ve herkesle olursa söyleyecek söz bulamaz. Sessizlik, yokluk hükmündedir şaire göre. Yalnızlığı abıhayat saysa da bundan mutluluk duyduğu söylenemez

şairin. Yalnızlık Allah'a mahsustur ve ziyadesiyle acıdır neticede. Bu acı pişirir şairi. İnsan, böylelikle Yunus olur da yana yakıla feryat eder. Ama dikkat edilirse şiir de şair de bulmayı değil aramayı hedeflemektedir. Şiirin ardındaki itici güç şairin ararken kendini ifade edebilme gücünde saklıdır:

*Gezdim Urum ile Şam'ı
Yukarı illeri kamu
Çok istedim bulamadım
Şöyle garip bencileyin*

Yalnızlık şaire güç verir; kendisiyle olmayı, kendi gönül zenginliğini anlamayı öğretir. En büyüğünden en küçüğüne kadar bütün şairlerin kısa da olsa bir yalnızlaşma süreci vardır. Yalnızlaşmayı başarabilen dahası yalnızlığını kıymetlendirebilen şairin ufku, kapanmamak üzere açılmıştır. Artık sesi gür, ifadeleri anlamlı, şiiri büyük olacaktır.

Şair derdini sever, bu sevgi besler onun gönlünü ve şiirini. Bir duygunun insana ne ettiğini anlamak için kendini toplumdan soyutlayan şair, herkesten farklı olduğunu gördükçe büyüklenir. Büyüklenmek bütün sanatların özündedir. Başka birilerine bir şeyler söyleyebilmek için onlardan daha yetkin olduğuna inanması gerekir sıradan insanın bile. Bu minval üzerine şair, öteki insanlara kızarmı, sitem mi eder; onları küçümser mi bilinmez ama hüznün ve sitemle yoğrulmuş bir ses kaplar gök kubbeyi:

*Ne yanar kimse bana ateşidilden özge
Ne açar kimse kapım badisabadan gayri*

Fuzuli gibi şairlerde karşılanmayan beklentiler doğurur şiiri. Onların mayası yalnızlıkla yoğurulmuştur. Sevda elinde yanıp tutuşan şair, sevgiliyle hemhal olaydı, kapıyı sabah rüzgârı değil de sevgili çalaydı bilmem kaç yüzyıl evvel gök kubbeye salınan bu sada hâlâ kulaklarımızda cınlar mıydı bilemem. Bu anlayıştan yola çıkarsak kolaylıkla bir hüküm verebiliriz: Kalabalıklara karışmak şiiri ve şairi öldürür.

Toplumsal algı ve zevkler zamanla değişip dönüşür. Zira kültür dinamik bir olgudur. Anlayış farklılıklarına rağmen yalnızlık bütün şairlerde sevilesi bir durum olmaya devam eder. Hatta yalnızlık bir durum olmaktan öte giderek duyguya dönüşür şair gönlünde. Orhan Veli garip şair olmanın yanı sıra garip adamdır da. O da geleneği alaşağı etme iddiasında olmasına rağmen yalnızlığını ağlamaklı bir gururla ifade eden söz erbaplarının yolunda ilerlemeyi tercih etmiştir. Zira sevgi yalnız büyütülür, aşk tek yanlı yaşanırsa terbiye eder gönlü:

*İstanbul'un orta yeri sinema
Garipliğim, mahzunluğum duyurmayın anama
El konuşurmuş, görüşürmüş bana ne*

Bazı durumlarda kendini toplamak, yeni kararlar almak için yalnızlaşır şair. Aslında bir muhasebe mekânıdır yalnızlık. “Ne-yim?”, “Ne olacağım?” sorularının en samimi cevaplandığı mahrem bir alandır. Tam manasıyla yalnızlık mahsulü olan “Kaldırımlar” şiiri, Necip Fazıl’ın o büyük dönüşümünün habercisi kabul edilebilir belki de. Zira yalnızlık, kişinin kendisine kalması ve dahi kişinin kendini sorgulaması olarak kabul görür şiir ikliminde. Hayatla olan bağı koparmak, hayat yolculuğunda elini rahatlatır şairin. Onların pervasızlığı ve anlaşılma- zlığı yalnızlıktan kaynaklanır kanaatimce. Aslına bakarsanız bu kanaat, onların sözleriyle oluşur:

*İkinizin de ne eş ne arkadaşınız var;
Sükût gibi münzevi, çığlık gibi hüsrünüz.
Dünyada taşınacak bir kuru başınız var;
Onu da hangi diyar olsa götürürsünüz.*

Yalnızlık konusunda söylenecek onca söz var ki... Kimi fiziksel kimi fikrî yalnız onları... Kimi kendini, bile isteye kendine kapatmış kimi toplum tarafından yalnızlaştırılmıştır şairlerin. Şair duyduğunu söylediğine göre yalnızlığa değinmemiş, yalnızlıktan beslenmemiş hatta kendince bir yalnızlık tarifi yapmamış bir şaire rastlamak mümkün değil neredeyse. Madem mevzuu şair yalnızlığı ve üstelik bunca farklılık söz konusu. Öyleyse kesin bir yargıya varmanın imkansızlığı içinde bir şairin sözlerine sığınalım. Biz susalım da şair versin hükmü:

*Yalnızlık sade şurda burda değil,
Düşüncede hatıradı ve dilekte*

Tatıl Sancısı

Emel CAN

YAN komşusuna bir kahve içimi uğrayan Neriman Hanım, eve döndüğünde saatli bomba gibiydi. Zamanlayıcısını kocası Hulusi Bey’in eve geliş saatine göre ayarlayıp başladı kendine iş aramaya. Gitti çiçekleri suladı, sonra da balkonları yıkadı. Oturma odasında toz tutan ne varsa gitti tozunu alıp geldi, sonra da döndü, dolandı, mutfağa girdi. Dolaptan çıkardığı tencereleri ocağa koydu, bol yeşillikli bir salata yapıp her akşam sekiz gibi zile basan Hulusi Bey’i beklemeye koyuldu.

Az sonra çalan zile dönüp bakmadı bile Neriman Hanım. Kapıyı evin iki küçük cengaveri açtı babalarına. Küçük olanı boynuna atladı adamın, az daha büyük olanı elindeki poşetleri kaptı. Tabaklarla ağızlar arasında hızla işleyen kaşıkların gürültüsü dışında hiç ses olmadı sofrada. Ta ki yediği pirinç pilavının içindeki bir taş, Hulusi Bey’in ömrünü çoktan tamamlamış dolgusuna isabet edene kadar. En ufak bir şikâyet bile etmedi Hulusi Bey ancak zamanlaması müthiş olan Neriman Hanım; o ağrıya eşlik edecek kadar acı sözlerine nefes almadan, dur durak bilmeden tam da o anda başladı:

- Sevaler Yalıkavak’a tatile gidiyorlarmış bu yaz.

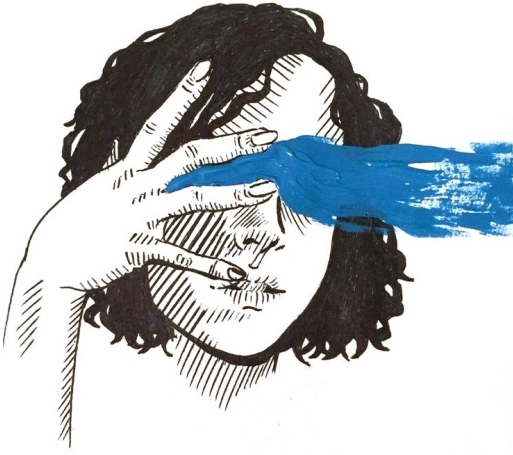
“Biz de gidelim. N’olur!” diye bağışan oğlanları susturup Hulusi Bey’i göz ucuyla kontrol ettikten sonra işi biraz daha ileri götürdü.

- Ne şanslı kız şu Seval...

Dişinin zonklayışına sessizce katlanmakta olan Hulusi Bey, ses etmedi. Neriman Hanım -baktı adamdan ses yok- sesini acındırma ayarına getirdi bu kez:

- Giderler tabii... Bir dediğini iki etmez ki Rıfat abi Seval’in. Ah... Ah...

Ahlamalar vahlamaya dönmeden, yerini derin iç geçişlere oradan da sızıldanmalara bırakmadan “Ellerine sağlık.” deyip kalktı Hulusi Bey masadan. Uyumadı bütün gece. Ertesi gün toptan kumaş alıp sattığı ufak dükkânında da pek rahat oturamadı. Neriman Hanım’ın akşam sofrasında kafasının içine sokuşturuverdiklerini evirip çevirdi. Şöyle birkaç günlüğüne de olsa bir yerlere kaçabilseler fena da olmazdı hani. Ancak esnaf adam... İşleri hep iyi gidecek değil ya... Alacakları da vardı, verecekleri de... En çok da alacakları... Yiğitler, borçlarını kamçı yapmadan hemen ödeseydi o da karısının bir dediğini Rıfat abisi gibi iki etmeyecekti ancak gel de anlat bunu Neriman Hanım’a. Durmadı. Yazdı, çizdi akşama kadar. Ödemesini çok geciktirenlerden az geciktirenlere doğru bir liste yaptı kağıda. İstese bulur buluşturur borç alırdı almasına ama alacağı varken borç istemek olacak iş miydi? Bir iki telefon görüşmesi yaptı. Ardından tatil için lazım gelen paranın yarısı hesabına yattı. Kalan yarısı için dostlar mühlet istiyor. “İki gün izin ver abi, üçüncü gün paran hesabında...” diyenlerin sayısı ise bir hayli kabarık... En itimat ettiği, en güvendiği Mahmut Bey

de aralarında... “E ne yapalım? O halde tatil işini başlatalım.” dedi, akşam eve gidip güzel haberi verdi.

Neriman Hanım dünden hazır. Gidecekleri yeri çoktan planlayıp yerlerini ayırtmış, birkaç parça eşyayı da valizlere geceden atmış. Tatile uygun ne kadar eşya varsa indirip dökerken “Çok yük etmeyelim.” diyen kocasını dinlemedi. Havlular, mayolar, terlikler, şnorkeller... Oğlanlarsa annelerinden daha telaşlı... Birer valiz de onlar hazırladı. Öylesine hızlı bir toparlanışla toparlanıldı ki Yalıkavak’a Sevallerden önce varıldı.

Geri bildik tatillerle aynı... Oda, restoran ve havuz arasında bir mekik dokuma işi... Hulusi Bey, zonk zonk zonklayan azı dişine aldırmaıdı hiç. Ailesini memnun etmenin sükûneti içinde... Gâh sabahtan akşama kadar havuzdan çıkmayan oğlanların başında gâh yemek saatlerinde aile için en uygun masayı bulmakla görevli. Ancak Hulusi Bey’in aklı, yarı parasını ödeyerek giriş yaptıkları otelden nasıl çıkış yapacaklarında hep... Hesabına bir türlü yatmayan paranın telaşı boğdu da boğdu adamcağızı. Havuz kenarında güneşlenirken, açık büfe sırasın-

da dikilirken aklında hep aynı kaygı... Hesap boş, hesap içler acısı... “Mahmut Bey’i arayıp sıkıştırırsam mı ki?” diye düşündü. “Biraz daha bekleyeyim.” deyip vazgeçti. Neriman Hanım’sa havuzundan denizine, spor salonundan saunasına kadar elinin altındaki tüm hizmetlerden yararlanma telaşında... Yedi, içti, gezdi. Yemek ve çay saatlerineyse hiç gecikmedi. Terasta serin serin esen akşam rüzgârına karşı oturup bol köpüklü kahvesini yudumlarırken bir köşede keyifsiz oturan Hulusi Bey’e de hiç aldırış etmedi.

Hulusi Bey mutsuz... Hulusi Bey dertli... Hesaba yatmayan para, azı dışından beter bir sancı olup çıktı onun için. Havuzdan da denizden de hiçbir keyif almadı. Ne sabah güneşinin sarıp sarmalayan ılıkliğini ne de akşam rüzgârının tatlı esintilerini duyabildi. Akşamları ortalığa çöken mine ve yasemin kokuları bazen gönlünü ferahlatır gibi olsa da kafasının içindeki kuruntu kovdu hepsini, son güne kadar da bir huzur vermedi. Gitme günü gelip çatığında yolları gözlenen para nihayet hesaba yattı. İçi içini yiyen Hulusi Bey’se rahat bir nefes aldı. Dönüş yolculuğunda zonkladı yine Hulusi Bey’in dolusu düşmüş azı diş. Ses etmedi, teselli etti kendi kendini: “Olsun. Bana yaramasa da bu tatil, Hanım’la çocuklar hoşça vakit geçirdi.”

Zamanlaması müthiş olan Neriman Hanım, yan koltuktan kaldırdı başını. O ağrıya eşlik edecek kadar acı sözlerine nefes almadan, dur durak bilmeden işte yine tam da o anda başladı:

- Amma da abartmış bizim Seval bu tatil işini. Yemekleri de denizi de hiç öyle ahım şahım bir şey değildi. İnan, onca eziyete bir senin için katlandım. Ben bu tatilden hiç mi hiç tat almadım. Boş ver, oturalım evimizde kırıp dizimizi. Vallahi Hulusi Bey, yokmuş insanın evi gibisi.

Kısa Öyküler

Veli AY

KÜL

Tabakasından çıkardığı tek sigara yanıp görevini ifanın huzuruyla savruldu göklerle. Arda kalan, sevda yalazına uğradıktan sonra kendinden kalanla aynıydı.

-Huzur, aşkın nariyle yalnız yanmanın bir anlık zirvesiymiş, dedi.

TÖVBE

Sevdadan ne anlarsın sen, dedi kadın.

Adam çaresiz savundu kendini:

- Cüretkârlıkla yalnız bırakıldık ve suçlandık. Aşkın, Züleyha hâinden öteye geçirmediniz ki!

- ...

- Hoş, seven bahtiyar olmazmış...

GÜZ AŞKI

-Tam zamanıdır.

- Bu yaştan sonra teneşir paklar bizi.

- Hayırlısı olsun.

- İnsanoğlunun kemale erdiği sıra.

- Allah’tan korkmuyor da kuldanda mı utanmıyor?

-Gönlü kocar mı hiç insanın?

- Kırkından sonra at olup da kuyruk mu sallayacak?

Dediler de dediler.

Tavandaki çatlaklar yalnız sayılmıyor ki...

Mevsimlerden Yalnızlık

Sözün hükmünü yitirdiği yerde
Hapsolur umut melekesi
Savunmasız kalır yürek kalesi
Ele geçirir yalnızlık neyin varsa
Susar bildik tüm şarkılar
Başlar sessizliğin ruhu yakan nağmesi

Zaman zalimdir mekân öksüz
Silinir belleğindeki her yüz
Aynadaki aksinden korkarsın
Yollar karanlığın girdabına çıkar
Söner de gözlerindeki son ışık
Kendi içindeki boşluğa sarkarsın

Bulunmaz hâlden anlayan
Gece gündüz dert değirmeninde
Saatler uzar düşünce kısalır
Öğütür hayallerini yalnızlık
Gönlünden geçirdiklerin
Gönlünde kalır

Kapanır bir bir kapılar
Ardında kalırsın hayatın
Anlamsız artık bildiğin her isim
Altı ay bir güz gider arpa boyu yol alırsın
Ne olursa olsun mevsim
Çiçek açmaz dalları ağaçların
Yalnızlığınla kalırsın.

Hatice BAĞRIYANIK

Yahya Akengin ile Söyleşi

Şerife TEKMEK TÜR

Yahya Akengin, 1946'da Bayburt'un Güçlü köyünde doğdu. Annesi Rukiye Hanım, babası Nureddin Bey ve beş kardeşten oluşan bir aileye sahiptir. Din adamı olan babası Nureddin Bey'in terbiyesinde, geleneklere bağlı bir çevrede büyüdü. Annesinin köyü Bayrampaşa'da başladığı ilkokulu Demirözü bucağında bitirdi. Bir sene sonra Erzurum Yavuz Selim Öğretmen Okuluna kayıt oldu. Okulda yüksek başarılar gösterdi. Erzurum Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü bitirdi. Anadolu Üniversitesinde Türk Dili ve Edebiyatı lisansını tamamladı. 1967'de Afyonkarahisar'daki Sultan- dağı Ortaokulunda edebiyat öğretmenliğine başladı. Meslek hayatının ilk dört yılını burada geçirdikten sonra, Ankara Etlik Lisesine tayin oldu. Askerliğini 1975'te yedek subay olarak yaptı. Askerlik dönüşü öğretmenliğe Gazi Eğitim Enstitüsünde devam etti. 1979'da Kültür Bakanlığı Başmüavirliğine atandı. 1985'ten itibaren TRT'nin yayın dairelerinde çeşitli görevler aldı. Radyo oyunları TRT radyolarında verildi. 1978'de Türkiye Yazarlar Birliği'ni kurdu. 1986'da kurulan İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği (İLESAM)'ın kurucuları arasında yer aldı. ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesinde dersler verdi. 1996'da arkadaşlarıyla birlikte Türk Dünyası Yazarlar ve Sanatçılar Vakfı (TÜRKSAV)'ı kurdu. Kuruculuklarını ve başkanlıklarını üstlendiği Meslek Birliği ve Vakfın bünyesinde, Türk dünyasına yönelik kültürel faaliyetler düzenledi. Uluslararası şiir festivallerinde ülkemizi temsil etti. Hâlen TÜRKSAV'ın başkanlık görevini sürdürmektedir. Ankara'da yaşıyor. Evli ve iki çocuk babasıdır.

Çocukluğu müzik ve şiirin iç içe olduğu bir aile ortamında geçti. Babasının ilahiler, âşık deyişleri terennüm ettiği, dedesi Alişan Akengin'in Avni mahlasıyla şiirler yazdığı bilinmektedir (Akengin 2013: 22-23). Kendisinin edebiyata ilgisi ise ortaokul yıllarında bir şiir yarışması vesilesiyle başladı. Ardından okul dergilerinde ve bazı mahalli gazetelerde şiir denemeleri yayımlandı. Hisar dergisinde yayımlanan ilk şiiri "Gelinlik" oldu (1968). Daha sonra dergide şiirleri ve kitap değerlendirme yazıları yayımlanmaya başladı. Hisar'ın yanı sıra Boğaziçi, Doğu Edebiyat, Milli Kültür,

Türk Dili, Türk Edebiyatı dergilerinde ve bazı günlük gazetelerde edebi faaliyetlerini sürdürdü. Hisar'daki yazı hayatı 1980'de son buldu.

Hisar ekolünü benimseyen şairler arasında yer aldı. Şiir yolculuğunda, akımlara ve kurallara bağlı kalmamayı ilke edindi. Kendisine has bir şiir dili oluşturdu. Şiirlerinde söyleyiş açısından halk kültürünün ve milli duyarlıkların etkisi görülür. Konularını aşk, hüznün, şehir hayatı, tabiat şeklinde özetlemek mümkündür. Şekil açısından ise çoğunlukla serbest nazımı kullanır. Belli bir vezin ya da nazım biçimini kullanmadan yazdığı üç yüzü aşkın şiiri vardır.

İlk şiir kitabı İstesen'i 1969 yılında Ankara'da yayımladı. Hisar'da yazmaya başladıktan bir yıl sonra çıkardığı kitapta, çoğunlukla dergide yayımlanan şiirleri yer alır. Bu şiirlerde sadelik ve duygusallık ön plandadır. Akşamla Gelen (1973) ve Çağ Sürgünü (1977) kitaplarında, ilk şiirlerindeki lirik söyleyişin olgunluk seviyesine ulaştığı görülür. Saatler ve Çehreler (1982) kitabında kaleme aldığı şiirlerinin genelinde geçip giden zamanın bıraktığı izler, ayrılık, özlem ve bekleyiş vardır. Su, rüzgâr, sel gibi imgeler zamanın akıcılığını; eylül, akşam, güz gibi imgeler ise hüznü çağırır. Kitabın ilk sayfalarına Yahya Akengin'in şiir üzerine görüşlerini anlattığı kısa bir konuşma metni de eklenmiştir. Sözümüz Var'da ise kitabın başında Sadık Tural'ın Yeni Milli Edebiyat akımı ve Yahya Akengin'i değerlendirdiği bir yazısı bulunur. Sadık Tural, Yeni Milli Edebiyat akımını 1970 yılında başlayan seviyeli milli zevk, milli bütünleşme; geçmişi özümseyerek hâl-i hazır ve geleceği kurma anlayışının duyuğu, hayal ve düşünce halinde yansıması şeklinde tanımlayarak, Yahya Akengin'i bu akımın şairleri arasında görür (Tural 1994: 17-18). Eylül Kuşatması (2001) kitabında yer alan İkbin'e Doğru şiiri az sayıdaki toplumcu şiirlerinden biridir. Şair, geçtiğimiz asrın vahşetlerine eleştirel göndermelerde bulunur, beşeriyetin ıstıraplarına dikkat çeker. Hasat (2004) ve Kırk Yıldan Şiirler (2009) ise farklı düzenlemelerle bütün şiirlerinin toplandığı kitaplardır.

Yahya Akengin'in şiir anlayışında Fuzuli, Karacaoğlu ve Yahya Kemal'in büyük etkileri vardır (Hastaoglu

“İlk şiir kitabı İstesen'i 1969 yılında Ankara'da yayımladı. Hisar'da yazmaya başladıktan bir yıl sonra çıkardığı kitapta, çoğunlukla dergide yayımlanan şiirleri yer alır. Bu şiirlerde sadelik ve duygusallık ön plandadır. Akşamla Gelen (1973) ve Çağ Sürgünü (1977) kitaplarında, ilk şiirlerindeki lirik söyleyişin olgunluk seviyesine ulaştığı görülür. Saatler ve Çehreler (1982) kitabında kaleme aldığı şiirlerinin genelinde geçip giden zamanın bıraktığı izler, ayrılık, özlem ve bekleyiş vardır.

2010: 23). Özellikle Yahya Kemal'in şiirleri onun için birer ilham kaynağıdır. Yahya Kemal gibi Yahya Akengin için de Türk tarihi ve kültürel mirası çok önemlidir. Türk toplumunun ve şiirinin geçmişten getirdiği değerleri modern tarzda işler. Sözcükler hem manayı hem de ahengi sağlar. Yahya Akengin'in şiirlerinde Ahmet Haşim'deki hüznün ve müphemiyeti görmek de mümkündür. Yahya Akengin'e göre edebî türler birbirlerinin tamamlayıcısı ve besleyicisidir. Bu nedenle sadece şair kimliğinde kalmayarak; tiyatro, roman, anı, hikâye gibi türlerde de eserler verir. Yahya Akengin'in altı tiyatro metni iki kitapta toplanmıştır. Roman türünde ise yedi eseri vardır. İlk romanı 1981 yılında yayımlanan Özlem Yokuşları, bir çocuğun okuma arzusunu ve azmini anlatır. Dönüş Acıları (1983) romanının konusu, siyasi ve ideolojik görüş ayrılıkları sebebiyle kanlı çatışmalar içine giren bir neslin hikâyesidir. Yaralı Dağlar (1987) romanında Anadolu'dan çıkan aydının şehir hayatına uyum sağlayamamasından doğan sıkıntılar konu edilir (Aktaş 1988: 71). Yaşadığı ortamdan uzaklaşmak isteyen Şeref Bey, çıkar ilişkileri ile dolu şehir hayatını terk ederek ıssız bir kulübeye yerleşir. Roman, "Kulübe" adı ile tiyatro oyunu olarak da yayımlanır. Pedagogik vasıflar taşıyan Oğuz Dede (1990) romanında, Oğuz Dede, bilgelik ve dürüstlüğün temsilcisidir ve etrafındakilere, bilhassa çocuklara, iyiliğin yolunu gösterir. Beşinci romanı Sarkaç (2000), modern hayatın maddiyatçı dünyasında değer yargıları yozlaşan, manevi hassasiyetlerden uzaklaşan zihniyetin eleştirisidir. Aşka Verilmiş Muhtıra (2004) romanında, siyasi kutuplaşmaların birey ve toplum hayatındaki olumsuz yansımaları anlatılır. Son romanı ise 2016'da yayımlanan Karınca Düşüdür. Karınca Düşü, terörizme çözüm alternatifi getiren ütopyik bir roman olarak dikkat çeker. Yahya Akengin, romanlarında milli değerlere bağlı ideal bir Türk aydını profili ortaya koyma gayretindedir. Romanlarında ve tiyatrolarında sosyal, siyasi ve ahlaki açıdan kültür milliyetçisidir (Dönmez 2003: 40). Anadolu coğrafyası, folklorik öğeler, aşk, müzik, tarih ve doğal güzellikler eserlerinin başlıca unsurlarıdır (Kozlu 2017: 170). Yazarın Türk romancılarından

en çok etkilendiğini ifade ettiği isim Yakup Kadri Karaosmanoğlu'dur. Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Tarık Buğra'yı da severek okuduğunu dile getirir (Kozlu 2017: 24).

Yahya Akengin, eserlerinde Türkçeyi doğru ve güzel kullanmayı önemser. Sade ve betimleyici bir üslubu vardır. "Edebiyatı bir estetik ve dil şöleni" olarak gören sanatçı, işlek ve edebi bir ifade tarzına sahiptir (Kozlu 2017: 161).

Yahya Akengin'in eserleri Makedonca, Arnavutça, İngilizce, Azerbaycan Türkçesi, Sırpça gibi dillere de aktarılmıştır.

Kendisi ile "Hayal Ağacı – Edebiyatı İyilik Topluluğu" adına "şiir" üzerine bir söyleşi yaptık:

- Bize, siz kendinizi nasıl tanıtırınız?

- İnsanın kendini tanıtmaması biraz sorunlu konudur. Mesela şair ve yazar olarak bilinmekten mutluluk duyarım. Ama isterim ki bu yönümü başkaları dile getirsin, yorumlasın, değerlendirmelerde bulunsun. Hele benim gibi üç çeyrek yüzyılı geride bırakmış, bunun yarım asrını edebiyata ayırmış olanların kendi kendini tanıtmaya kalkması bana biraz aykırı geliyor. Ancak şu kadarını söyleyim: Bir edebiyat yolcusu ve fikir işçisiyim. Estetik arayıcısı olduğumu da eklemeliyim. Bu vadiye ta baştan hedefleri büyük tuttuğum için henüz arzu ettiğim çizgiye tam ulaşamadığımı söylemeliyim. Yahya Kemal'in dediği gibi "Bu emel gurbetinin yoktur ucu"

- Şiir nedir? Şiirde olmazsa olmaz dediğiniz şeyler nelerdir?

- Şiir insanın iç sesi olarak beliren, kalemle dışa yansıyan, yapısında arayışlar bulunan, şairini dışa taşıyan edebiyat ürünüdür. Ana hatları ile böyle olduğunu düşünmekle beraber aşk gibi şiirin de standart bir tanımı yoktur diyebilirim. Şiirde olmazsa olmaz diye düşündüğüm ise okuyanda birtakım çağrışımların harekete geçmesine yol açabilmesidir.

- Neden şiir yazılır? Siz neden şiir yazıyorsunuz? Şiirlerinizi nasıl yazarsınız? Planlayarak, üzerinde çalışarak mı yoksa bir anda dökülür mü kaleminizden?

- Şiiri yazanın içinde bazı duygu ve düşünceleri başkaları ile paylaşma tutkusudur. Bir diğer ifadeyle şairin kendisini yansıtarak bilinme ve var olma tutkusudur. Ben içimde uyanan duygu ve düşünceleri kâğıda dökme arzusu ile başlarım ama yazma sürecinde önceden düşünmediğim, aklımdan geçirdiğim bir şeyler hep devreye girer, sonunda düşündüğümde farklı bir şiir ortaya çıkabilir. Mesela yazma aşamasında kafam hep onunla doludur. Bazen uykuya geçme anında bile aklıma düşen ifadeler olur, kalkıp not ederim. Bunun yanı sıra yazmakta olduğum şiiri tamamlanana kadar ezberimde dolaştırırım, tamamladıktan sonra da unutulabilirim.

- Şiir yazmaya çalışanlara, yazmak isteyenlere ne önerirsiniz?

- İyi bir okur olmadan ne şair ne de yazar olunabilir, diye düşünürüm. Okuma yelpazesi zengin ve çeşitlilik arz etmeli. Şiir, güzel sanatların bir dalıdır ama güzel sanatların diğer türleriyle ilgilenmeyi gerektirir. Bunla-

rın her biri diğerlerini besler. Mesela müzik ve resim şairin beslenme kaynaklarıdır. Sanat yolculuğuna çıkmış olanlar, kendilerine karşı acımasız eleştiriler geliştirmelidir derim. Kolay değil, zor beğenen olunmalı.

- Eklemek istediğiniz, bizlere söylemek istediğiniz şeyler var mı?

- Şiir yazma yolunda olanlar, divan edebiyatımızı, halk edebiyatımızı ve yenilikçi edebiyatımızı mümkün olduğu kadar tanıyıp özümsemeli. Ayrıca dünya edebiyatını da tanımaya çalışmalı. Çeviriler yoluyla da olsa bazı yabancı edebiyatlardan örnekleri tanıyıp anlamaya gayret göstermeli. Dolayısıyla şiir yolcusunun edebiyat tarihini ve edebiyat akımlarını bilmesinde yarar vardır. Son olarak da şiir yazarların biraz şiir ezberleri ve hafızaya nakşedilmiş bazı eserlere âşinalıkları yararlı olur diye düşünenlerdenim.

- Bize vakit ayırdığınız, değerli görüşlerinizi paylaştığınız için teşekkür ederiz.

Bayram Gülleri

Kayıp arayanlara bendeki adres,
Gülüçükler açan çocuk yüzleri
Kalbe atılan ilk barış ilk nakış,
Şeker toplayan ellerin zaferi
Tutmayan pazarlık, akıp giden zamanla;
Vesveseler içinde bin türlü alış-veriş
Durulan özlemlere mekansız sıla,
Bayram kokulu güllerle ürperiş
Şafağın tezgâhında sevincin ipliği,
Atar dost ufkuna ilmiklerini
Dev uykularını terkeden bir şehir,
Bir diyar ve bir dünya,
Tekbirlerle çıkar gelir
Yıldızlar ve çiçekler kadar sayısız,
Müjdelar içinde yer ve gök uzanır;
Biraz göremediğimiz, biraz paylaşamadığımız
Bayramlara gönül gözümüzle uyandır,
Bizi Rabbimiz, çocuklarca sevindir.
Yahya Akengin

VUSLAT

İçimdeki baharın sesiydi sessizlik
Gözümde akan şelaleyle beraber
Rıhtımda beklerdim yolcumu
Garip gelmeyeceğini bile bile

Neden sonra çektim ellerimi
Beni üzen cümbüşlü çılgıktan
Kopardım sayfalarını veresiye defterimin
Kalmamıştı vereceğim istenenlerden

Huzur için çok mu geç kalmıştım ya da
Neresinden dönsem kâr mıydı
Zihnimdeki yangın yerini söndüresiye
Kurtuldum beni kemiren kalabalıktan

Bundan sonrası ömür çayının demlenişiydi
Ben baktım ve her yere baktım
Önce içime sonra içime yine içime
Huzur yaprakları dolanıyordu taçlanarak gönlüme

Aradığım nihayet içimdeydi kendimdi
Vesselam buldum hemen şuracıkta
Nefes alırken fark ettim keşfimi
Vuslata erdi yalnızlıkla huzurum

Çağla Çağlayan HALAÇ

Allah'a Mahsus

Hakan SELİM YURDDAŞER

YALNIZLIK; yalın, sade, tek ve bir başınlık... İnsanoğlu tek başına geldiği bu dünyadan tek başına gider. Ömür denen ve en değerli yolculukta kimi zaman anne-babamız, kimi zaman kardeşlerimiz, kimi zaman eşimiz, kimi zaman çocuklarımız ve kimi zaman da dostlarımız refakat eder bize. Bazen bu refakatçilerin hepsi birden yanımdadır bazen bir kısmı... Ama bir de bakmışız ki yanımda hiçbiri yok! İşte o an “yalnız” demektir. Bu sessiz çılgınlık atmak için kişi, kendini sevmeli ve en iyi arkadaş olarak kendisini bilmelidir. Zor zamanlarına yedek paraşüt gibi hazırlanmalıdır kendisini. Çünkü yanımdan ayrılmayacak, bizi bırakmayacak olan tek kişi, kendimizdir. O yüzden kendimize iyi bakmalıyız ki yalnız kalmayalım. Yoksa yalnızlık kaçınılmaz... Elbette kendi kendimize ömrümüzün sonuna kadar yetemeyiz ama bu istenmeyen süreci en azından bir müddet idare edebiliriz. Tek başına bir şeyler yapmanın hazzıyla oyalanırız. Bir bakmışız ki bir gönül çıkagelmiş yanı başımıza ve o kasvetli havayı dağıtıvermiştir.

Yalnızlık insanoğlunun kaderidir bir bakıma ve kaderden de kaçılmaz. Mümkün olduğunca daha az yalnız kalmanın yollarını aramalıdır insan. Kendisine yatırım olarak eş-dost edinmelidir mutlaka, mal-mülkten ziyade. Çünkü insan, sosyal bir varlıktır. Sosyal bir varlık olduğu için de yalnızlık onu yıpratır. Bir hareketsizlik kısır döngüsüne

“*İnsanoğlu bazen kendi isteğiyle yalnız kalmaktadır. Esasen bu, bir yalnızlık sayılmaz bence. Bence bu bir inzivadır.*”

sokar onu. Tek başına hiçbir şey yapası gelmez. Bu durumun bir an evvel sonlanmasını ister. Mutsuzluk girdabına girerir, yanında birileri olmazsa. Yaşamın tadı kaçmıştır onun için, zorlu günler beklemektedir artık onu. Kısa sür’esi bet günler veya süre’si kısa olası günler... Kara günler... Hatta daha çok geceler, uykusuzluklar... Kıvranıp durmalar, şimdi ne olacaklar? İşte tam da böylesi durumlarda çaresizlikten kıvrınmamak için o umut ışığını söndürmemeyi, onu daha da büyütmeyi becerebilmeliyiz. Hayat zıtlıklarla dolu ve anlamlıdır. Hayatın tadı o zıtlıklar sayesinde vardır. Kötü olmasaydı iyinin kıymeti olur muydu, karanlık olmasaydı aydınlığın değeri bilinir miydi? Ve... Yalnızlık olmasaydı beraberliklerin kadri bilinir miydi?

İnsanoğlu bazen kendi isteğiyle yalnız kalmaktadır. Esasen bu, bir yalnızlık sayılmaz bence. Bence bu bir inzivadır. İnsanın canını acıtmayan, bilakis onu mutlu eden bir inziva... Bu, onun için büyük bir lüktür aslında. Sorumluluklarına bir müddet ara verip sadece kendisiyle baş başa kalabilme lüksü... Kalabalıklardan kendimizi tereyağından kıl çeker gibi çekip alırırız bazen. İstemli yalnızlık denen sırça köşkümüze kaçırırız

kimi zaman. İşte orada hayatın yıpratmalarına ve yormalarına karşı bir mola, bir güç kazanma seansına katarız kendimizi. Kalabalıklar içindeyken gerçekleştiremediğimiz projeleri orada gerçekleştirmeye çalışır ya da yeni projeleri orada belirleriz. İnsan, yaptıklarının, yapmadıklarının, yapamadıklarının veya yapacaklarının muhasebesini, planını yapar bu gönüllü yalnızlık cennetinde. Ve sırça köşküden çıktığında yani bitirdiğinde gönüllü yalnızlığını, kalabalıklar âlemindeki hayatına kaldığı yerden daha güçlü, daha mutlu ve daha istekli sarılır.

Kıscası yalnızlık, öyle veya böyle hayatın bir parçasıdır. Bazen zoraki ve yıpratıcı, bazen de gönüllü ve güçlendiren yalnızlıklar beklemektedir bizleri. Birincisi bizim elimizde değildir, çoğunlukla başkalarının kontrolündedir ama ikincisi bizim elimizde ve kaliteli bir yaşam için mutlaka düzenli aralıklarla yapılmalıdır. Birincisine maruz kalınır, ikincisi ise icra edilir. Maruz kalan değil, icra edenlerden olmanız temennisiyle gönüllü yalnızlıklar dilerim...

YALNIZLIKLARIM

Neşeni gülüşünü herkes
Paylaşıyor da
Acını yalnız yüreğini görebilenler
Ah kalabalıklardaki yalnızlıklarım
Ah gözümde akamayan yaşlarım
Perdelerimi havalandırmaz hiç nedense
Sonsuz mutluluklar
Hüzünler çarpar hep pencereme
Uzaklardaki pembe bulutlara bıraktım
Çocukluk neşemi
Güneş çalar her gün yeniden
Babam
Beklerim her akşam sen de gelmezsin
Bilirim duyarsın da ses vermezsin
Başka âlemde beklersin hep
Bir ihtimal daha var
Bilirim vuslata
O da ölmek mi dersin

Şerife Tekmen TÜRK

YÜZLEŞME

Yalnızken biriktirip huzuru
Kalabalıkta harcıyorum hesapsız.
Anladım ki insanoğlu çok vefasız.
Üstelik alıcısı yok kederlerimin.
Bu yüzden hislerim saklı,
Gülüşlerim hesaplı.
Gönlüme kilitledim her birini,
Üzerleri oldukça paslı.
Huzur, diyorum; yetebilmekmiş
meğer kendi kendine.
Yalnızlık ise sadece kelimelerde zormuş.
Ve zamanla insanla bütünleşiyormuş.

Her nereye dönsek yönümüzü
Yalnızlıkla yüzleşiliyormuş.
Ummana dalsam dalgalar alıp getiriyor
yalnızlığımı.
Gökyüzündeki yıldızlara baksam
Yeryüzünde parlıyor yalnızlığım.
Dağlarda seslensem yansıyan aksim
yine ben.
Suya hasret çiçek misali yalnızlığım.
Daha da anlatamam, bu kadarı yeter!
Anladım ki her canlı
Yalnız gelip yalnız gider.

Saadet IŞILAR

Yalnızlığın Z Kuşağı

Gülhan KAHRAMAN

YALNIZLIK mı? Ne korkunç bir kelime öyle değil mi? Benim kafamda içinde hiç ışık, ses olmayan bir hapishane hücresi canlandı yalnızlık deyince. Hani Necip Fazıl'ın Kaldırımlar'da tasvir ettiği, içimizi ürperten şekliyle "in cin uyku-da..."

Sizce yalnızlık bu mudur? Yani hiç kimse olmaması bir mekânda kişinin yalnız kalması mıdır? Ben yalnızlığı kalabalıklar içinde yalnızlık diye tarif etsem durup bir düşünürsünüz sanırım. İnsan nasıl kalabalıklar içinde yer alır ve yalnız kalır? Bu nasıl bir çelişki dediğinizi duyar gibiyim. Kabuğuna çekilir insan çoğu zaman. Bu kabuk tabii ki onu gizler, tehlike gördüğü yerde ya da kendi acizliğini kabul etmek istemediği zamanda sığınma kapısı olur.

Etrafıma baktığımda çok neşeli insanların aslında içindeki kanayan yaralarını; çok bağıran, öfkeli insanların içindeki şiddet görmüş masum çocuğu ya da hayattan kaçmak için sürekli uyuyan insanların unutmak için katlandığı zorlukları, çektiği sıkıntıları görebiliyorum. Peki, bunlar da bir nevi yalnızlık değil midir? İletişim kuramamak ve derdini ifade edememek...

Teknoloji öyle hızlı girdi ki hayatımıza, eskiden bildiğimiz o kuşak çatışmaları bir anda modernleşti. Kuşakların harfleri var-

mış ne kadar da çabuk öğrendik. Ne kuşağı idi onlar? "X, Y, Z". Bana sorsanız hangi kuşaktasın diye oturup bir düşünürüm: Acaba hangi yönümle hangisinin içine giriyordum. İnsanları sınıflandırmanın ve tek tip model oluşturma'nın yeni şekli bu olsa gerek.

Gelelim yeni nesle, uzmanlarımızın tabiri ile Z kuşağına. Şu hayatta en büyük yalnızlığı yaşayan bu gruptaki insanlar değil midir onlar? "Neden?" dediğinizi duyar gibiyim. Bizim zamanımızda yokluk vardı, imkânsızlık vardı. Şimdiki öylemi ya? Bir eli yağda, bir eli balda... Bir dedikleri iki olmayan bir nesil var ortada. İşte asıl kalabalıklar içindeki yalnızlar onlar. Bebek doğmadan cinsiyetine, adına karar verilmesi, bebeğin doğacağı gün için ilahi yaratıcıdan randevusu alınmış gibi "Baby Shower" partileri yapılması, doğar doğmaz gün ışığından önce gözlerine flaş ışıkları patlatılması... Saymakla bitmez bu çılgınlıklar. Bebeğin gözünde dünyayı garip bir yer hâline getirecek gösteriş çabası, aldı başını gidiyor.

Bebeğinin her anını fotoğraflayıp yayınlayan ebeveynler, dünyaya bir prens ya da prenses getirmenin gururunu yaşarken asıl inceliği kaçırıyorlar. En korkunç olanı da bu eşsiz varlığı dünyaya kendilerinin getirdiği iddiasında olmaları. Eskiden, "Gayretul-

“Etrafıma baktığımda çok neşeli insanların aslında içindeki kanayan yaralarını; çok bağıran, öfkeli insanların içindeki şiddet görmüş masum çocuğu ya da hayattan kaçmak için sürekli uyuyan insanların unutmak için katlandığı zorlukları, çektiği sıkıntıları görebiliyorum.”

laha dokunur ettiğiniz laf, aman!” denirdi böylelerine.

SESSİZ UĞULTU

Kimi zaman duvardaki saatin tıkırtısı
Kimi zaman aklın gelgitlerindeki
Sessiz bir uğultudur yalnızlık
Deniz kenarındaki martı sesidir bazen
Bazen de kalabalık şehirlerde korna sesi

Uzatsan elini dokunuvorecek olursun
Kaçarsın göz göze gelmekten bazen
Kapatırsın kapılarını çelik zincirlerle
Açmasın kimse uyandırmaması seni
Uykun ölüm uykusudur sessizliğin fırtına

Dokunduğun duvarlar yıkılır kimi zaman
Kimi zaman da kurduğun hayallerin umutları
Kalabalıklar içinde yalnızlık türküsü söyler dilin
Kabuğuna çekilirsin hüznün bulutları içinde
Kırgın ve amansız

İçinde büyüttüğün çocuk olursun bazen
Çocukça küsmek geçer içinden.
Biri gelip seni uyandıracak diye
Beklersin köşe başında sessizce

Ey anne ve babalar! Her isteği gerçekleşen binlerce prens ve prenses dünyaya getirdiniz. Bir eli yağda, bir eli balda büyüttünüz onları. Haydi, şimdi onlardan okulda öğretmenine, iş yerinde patronuna, evde de size itaat etmelerini bekleyin. Boşa beklersiniz. Çünkü yalnız onlar. Öyle ki inanç noktasında Allah'a itaat etmekten bile aciz oldular. Peki, bu çocukları yalnızlığa daha doğmadan kim itti?

Anne ve babalarımız, sizi yürekten tebrik ediyorum. Dünyaya eşsiz bir varlık getirdiniz ve onu yalnızlığa mahkûm ettiniz.

Yalnızlık, kalabalıklar içinde yalnızlık
Ölüm uykusu gibi sessiz
Fırtına gibi acımasız dile düşerken
Zamansız gidişin ilk adımıdır bazen
Kimse olmasın istersin belki

Yanında seni bekleyecek
Dalarsın buğulu gözlerle
İnzivadır kimi zaman bu kalbi dinlemek için
Kimi zaman da verilen bir ceza
Gönlü susturmak için

Yalnızlık yok eder insanı
Yok sayar her şeyi
Kapatır kapıları sonuna kadar
Acımasızca verir infaz kararını
Yok eder benliği yok sayar her şeyi
Kendi içinde yokluktur aslında yalnızlık

Gülhan KAHRAMAN

Köklerimden Uzaklarda

Şerife TEKMEŖ TÜRK

ÇOK yalnızım. Terkedilmiş, eskimiş hissediyorum kendimi. Bu sessizlik, karanlık korkutuyor beni. Rutubet işledi tüm damarlarıma. Oysa devrimi tamamlamadım ben hâlâ. Tamamladım mı yoksa? Belki de onlar öyle düşünüyor, beni böyle bırakıp gittiklerine göre.

Ah şu üzerimdeki çizikler... Canımı yaksa da seviyorum onları. Her birinin anısı var. Çocuk seslerini, üzerime çıkıp her tarafımı çizmelerini özleyeceğim aklıma gelmezdi hiç.

Köklerimden ayrılışımı hatırlamıyorum. Sadece can suyumun kesilişi, yavaş yavaş kuruyuşum aklımda. Yok olup yeniden top-rağa döneceğim günü beklerken. Sonunu bilmediğim yolculuklara çıktım. Canımı acıtan yaralar aldım. Sonra merhemler sürdüler, canlanıp nefes aldım sanki yeniden. İçimde farklı iklimlerden, farklı ailelerden parçalar da var. Başta yadırgadım yeni hâlimi ama yapacak bir şey yoktu. Yeni yolculukta birlikte olacaktık.

Zaman... Nedir, nasıl geçer? Nasıl bir telaş içinde her şey? Bende su ve ışıktan ibaretti zaman. Su bitti, zaman durdu. Işık da işlemez artık içime. Hatırladıkça, damarlarım sızlar, ışık değen tenimi.

Geçip gitmek mi zor, kalmak mı? Son zamanlarda hep bunu düşünüyorum. Kalkıp gidebilsem, ışık bulsam yeniden ya da... Ne bileyim işte bu terkedilmişlikten kurtarabilsem kendimi, nasıl olur? Nereye giderim?

Ben, ben değilim ki? Öyle yükler var ki üstümde. Kaç alın teri düştü üzerime, kaç göz yaşı... Kaç el değdi, kaç dirsek dayandı bana! Sadece benim duyduğum kaç kalp atışı birikti üstümde. Hissedip, öylece durmak... Sonsuz bir suskunlukla, kabullenişle beklemek... Ve yalnızlık...

Bu sesi hatırlıyorum. Yine yolculuk var bana. Sarsılışlar, sarsılışlar... Sonra yine beklemek. Yine, yeni bir kalabalık içinde yalnızlık. Olsun, en azından aydınlık. Ah bu üzerime koydukları kutu da ne? Tik tak, tik tak... Sus biraz. Ah çekip durmayın gözlerimi, canımı acıtıyorsunuz. Ah vida yerlerim sızladı yine. Biraz merhem sürseler, oyuklarım çatladı yine. Elini sürse yine, anlayacak. Elini sürse... Anlar mı, duyar mı beni? Duy-sa neler anlattırdım; devirlere sığmayan bana bırakılan hikâyeler içinde.

Eski ama güzel, dedi. Parmak uçlarından duydum. Dört yerden sert, soğuk bir zemine dokunurken bir sıcaklık hissi doldu bedenime genç bir elin dokunuşuyla.

Bir kadın sesi;

-Yeni masanı nasıl buldun? Sen seversin antika şeyleri, ahşabı, oymaları çok güzel. Yeni çalışma odana çok yakışacak. Güzel işler yap, iyi günlerde kullan oğlum.

Tınısı içime işledi... Devrim geçmemiş demek. Hadi bırak bana sende oğul, içindeki öyküleri; taşırım, saklarım hepsini, diyerek gülümsedim. Görmüş gibi avuç içlerini koydu tam da gülümsediğim yerlerime.

Bulaşma

Yeliz ÖZGE TOYMAN

“Yalnızlık bizden yayılıyor dünyaya”
Şükrü Erbaş

Yalnızlık bulaşıcı hastalık gibi, durmadan yayılıyor. İşin tuhaf yanı insan kendi yalnızlığını bulaştırıyor çevresine. Kalabalıklar içinde yaşasa da çoğalamıyor bir türlü. Mutluluğun sesini duymak için ne zaman kulak verse çevresine hüznün sesi yankılanıyor kullaklarında.

Yaşantısı ne denli bolluk içinde olursa olsun yetmiyor ona elindekiler. Hep bahaneler üretiyor, mutsuzluğu çağırıyor kendine. Yalnızlığı mutsuzluktan korunmanın kalka-nı olarak görüyor da kaçıp saklanıyor kendi dünyasına. Görünmez bir duvar ayırıyor onu

öteki insanlardan. Böyle başlıyor yalnızlık ve mutsuzluğun döngüsü. O döngüye bir kere düştün mü çıkmak ne kadar zordur!

Maddi ve manevi doyumsuzluklar bırakmıyor modern insanın yakasını. İnsan, istediğinden fazlasını bulamayınca çıldırıyor. Bulunca da diyor ki “Bu yetmez, biraz daha; hayır bundan daha fazlasını istiyorum.” İnsana yetmediği için elindekiler; başlıyor karamsarlıklar, acılar, üzüntüler ve hüzneler...

Eşyanın esiri olmak kolay geliyor insana. Çünkü mücadele etmek zorunda hissediyor kendisini. Oysa elindekiler yeter de artar bile. Şöyle duvarlarını yıkıp da bir baksa etrafına, kendisine özenen ne çok can olduğunu görecektir çevresinde.

BU GECE

Yalnızlığın elinden tuttum bu gece
Bu gece boyunu ölçtüm hasretin
Gurbet çıktı gönül boyunca
Gönül boyunca acı

Sevda girdabına takıldım bu gece
Bu gece masalsı kumarlara zar attım
Bir zakkumluk zehir doldu gönül kesesine
Gönül kesesine umutsuzluk

Kelimelere köşe kapmaca öğrettim bu gece
Bu gece cümleler şaşkın kaldı
Anlatamadım duyguları şiirin suskunluğunda
Şiirin suskunluğunda işkence

Sen çoğaldın çoğaldın bu gece
Bu gece sen hiç yoktun
Rüyalarca koştum hayalin ardında
Hayalin ardında yittim bu gece

Ali SAÇIKARA

Huzurlu Yalnızlığımız

Murat CEYLAN

YALNIZLIK, kimine göre istenmeyen içinden çıkılması zor bir girdap, kimine göre de insanın kendiyile baş başa kaldığı özel zamanlardan biri. Çoğu insan, yalnızlığı kötü ve istenmeyen bir şey olarak görür. Hâlbuki yalnızlık hayatın olağan akışında bir dinlenme, bir nefes alma molasıdır.

Bence yalnızlık kalabalığın rağmen olursa kötüdür. Düşünsenize büyük bir kalabalığın içindesiniz fakat bir o kadar da yalnızsınız. Çılgılık atıyorsunuz ama kimse duymuyor gibi... İnsanın sessiz çılgılığıdır kalabalıklar içindeki yalnızlıklar. Bu bizlere elbette kötü gelecektir. Büyük şehirlerde, koca koca apartmanlarda çevremizdeki onca insana rağmen ne kadar da yalnızız! İnsan karşısındaki kadar insandır.

Kalabalığın içinde yalnızlık elbette kötüdür fakat insanın kendiyile baş başa kalması ise kıymetli... Hatta paha biçilemez bir detaydır desem abartmış olmam. Onca yoğunluğun hayat koşuşturmacasının içinde insanın kendiyile baş başa kalması, kendini dinlemesi ne büyük bir nimettir! Düşünmeye, tefekküre ruh dünyasının kapılarını ancak büyük yalnızlıklar açabilir. Öyle anlarda derin düşünür, içimizdeki kendimizle konuşur; bazen düşünce düelloları yapar, belki galip gelir, belki mağlup oluruz. Çağımızın belki de en büyük eksikliği insanın kendiyile baş başa kalmamasıdır. Her yerden bir düşman gibi üzerimize saldıran uyan-

lar nedeniyle kendimizle bir türlü baş başa kalamıyoruz. Kafamızın içindeki kendimizi dinleyemiyoruz. Hâl böyle olunca da iç huzura erişemiyoruz.

Teknolojinin saldırıları, iş hayatındaki yoğunluklar, arkadaş ve aileden birileriyle ilgilenme durumları, geçim sıkıntısı derken kendimize ayıracağımız zaman adeta kuş olup uçuyor. Hâlbuki insan yalnız kalmaya da ihtiyaç duyar. Ruhsal yönden yalnızlıkla besleniriz. En azından ben öyleyim. İnsan dıştan her şeyi bir şekilde yapabilir ama iç dünyasının olgunluğunu ve kalitesini bu yalnızlıklarına borçludur. Mesela ibadet ederken yalnızlık, sessizlik ve dinginlik ararız. Yaratıcıyla baş başa kaldığımızı derinden hissederiz. Yahut gece yastığa başımızı koyduğumuzda bedenimizin ve ruhumuzun varlığını derinden hissederiz. Belki de nadir yalnız kalmalarımızdan biridir, bu kısa zaman dilimi.

Bir kitabın içinde kaybolup gitmek, etraftaki her şeyi bir kenara bırakıp onlara kör, sağır, dilsiz olmak hasılı dikkati toplamak için de muhtaç olduğumuz şey huzurlu bir yalnızlıktır. Bu yalnızlık, hayattan bir soyutlanma değildir. Sadece hayatın akışında küçük molalar verip kendimizin farkında olmaktır. Yeni bir proje ortaya koymak, düşünüp bir şey tasarlamak, dimağımızda bir düşünceyi şey olgunlaştırmak için de yine yalnızlığa ihtiyacımız var. Geçmişte de büyük buluşlar mucitlerin kendileriyle baş başa kaldığı an-

larda olmamış mıdır? Birisiyle konuşurken başka bir şeyi dinleyemediğimiz gibi yalnız olmadığımız zamanlarda da kendimizi duyamayız. İç sesimizin tınlarını işitemeyiz. Düşüncemiz bize seslenemez. O yüzden bize huzurlu yalnızlıklar lazım. Kendimizle baş başa kaldığımız o kısacık yalnızlıklarımızın kıymetini bilelim. Her geçen gün bu süre azalmakta, hayatta en çok kendimizi ihmal etmekteyiz. Aman ha! Kendinizi ihmal etmeyin. Huzurlu yalnızlıklar...

Kaldığı odanın daracık balkonu, sığırcık kuşlarının oynadığı, zaman zaman hareketli resimlere dönüştükleri, yer yer bulutlu, mavi bir gökyüzüyle buluşturuyordu onu. Gözlerini birazcık aşağı kaydırması, büyük bir şehirde yaşıyor olduğu gerçeğini hemen hatırlamasına yetiyordu. Boy yarışına girmiş yüksek binalar, bu güzelim mavi karenin içine girmeyi başarıyorlardı şüphesiz. Göze hitap eden bir yanları da olsa bari çoğunun arka cephesi bu yana bakıyordu ve bu da manzaranın vahametini anlatmaya yeterdi. Her zaman söylenir dururdu zaten, binaların arka cephelerinin yalın kat siyaha boyanmasına ya da hiç boyanmamış olmasına. Ama burada gördüğü arka cepheler daha da garibandı; bırakın yalın kat siyahı, sıva vurulmaktan bile acizdi. Zaten eksik kullanılmış malzemenin, harcın bir kısmını da sert geçen kış ve ardından getirdiği yağmurlar çalmıştı.

Bu ön yüzleri makyajlı binaların etrafını çevirdiği orta kısımda ise hâlâ ayakta durmak için direnen, biz hâlâ varız diye bağırarak çatıları birbirine ulalı, kiremitleri kırık, sıvaları dökük kedilerin meskeni olmuş müstakil evler de vardı. Gerçi ev denebilir miydi orası biraz muğlak. Çoğunun içinde yaşayan yoktu. Ama yine de bir zamanlar burada sıcacık komşuluk ilişkilerinin yaşandığı bir

“ Bir kitabın içinde kaybolup gitmek, etraftaki her şeyi bir kenara bırakıp onlara kör, sağır, dilsiz olmak hasılı dikkati toplamak için de muhtaç olduğumuz şey huzurlu bir yalnızlıktır. Bu yalnızlık, hayattan bir soyutlanma değildir.

mahallenin varlığından haberdar ediyordu insanı. Hâlâ çatılarında eski tip elektrik direkleri, her evin önünde ayva, kiraz, zerdali ve kırık kiremitlere tutunamayarak yerlerde sürünen asma ağaçları vardı. Geçen günlerde balkonun yakınlarındaki bir zerdalinin gelin olmuş havası veren çiçekleri başına dert olmuştu, tüm arıları toplamıştı balkona. Şimdi yeşile bürünmüştü ve meyveyle donanmıştı taze dalları. Ayva ağaçları çiçek açmadan yeşermişti. Meyve vermediklerini düşünmüştü. Ama yeni bir şey daha öğrenmişti ki ayva ağaçları önce yeşerip sonra yeşil üzerine beyaz nakışlanmayı seviyordu. Demek bu yüzdendi ayva çiçek açınca yazın gelişi.

Balkonunda bu manzaralara daldığı günlerde komşu teyzeyi de görürdü. Bu müstakil evlerin birinde yaşıyordu komşu teyze, eşiyle birlikte. İkisi de yaşlı insanlardı. Teyzenin mutfağı bu tarafa bakıyordu ve mutfakın perdeleri açık olurdu. Yemek yaparken, bulaşıkları yıkarken izlerdi teyzeyi hep. Evine gelen giden olduğunu görmemişti hiç. Bildiği kadarıyla çocukları vardı ama hiç görmemişti onları burada. Kaldığı apartmanın arka kapısıyla, teyzenin kapısı aynı bahçeye açılıyordu. Bahçe de öyle ağaçlı böcekli bir bahçe değil bir evin salonu büyüklüğünde var yok, onun da 50 metrekare kadarı toprakla doldurulmuş, mevsimlik çiçeklere ev

“Teknolojinin saldırıları, iş hayatındaki yoğunluklar, arkadaş ve aileden birileriyle ilgilenme durumları, geçim sıkıntısı derken kendimize ayıracağımız zaman adeta kuş olup uçuyor. Hâlbuki insan yalnız kalmaya da ihtiyaç duyar. Ruhsal yönden yalnızlıkla besleniriz.

sahipliği yapmaktaydı. Beton kısmına bir masa, birkaç sandalye konmuştu, her iki tarafın da kullanımına açık. Teyze, o gün orada oturmuş, bahçenin bir köşesinde yetiştirdiği ve toplayıp kuruttuğu naneleri eliyle ufalayıp öğütmekle meşguldü. Bunu yaparken de kendi kendine mırıldanıyordu. Önce teyzenin yanında biri var da onunla konuşuyor sandı ama iyice bakındı ve kimseyi göremedi. Biraz dinledi ama ne konuştuğunu bir türlü duyamadı. Bir süre böyle devam etti teyze, sonra bahçeye apartmandan iki genç kız çıktı. Öğrenciydiler, havanın güzelliğinden istifade balkonda çay keyfi yapmaya çıkmışlardı. Teyzeyi görünce bir hâl hatır sordular. Teyze, o kadar mutlu olmuştu ki bu muhabbetten, bir neşe yerleşmişti yüzüne. “Çayı bizde yapalım, buyrun benim eve geçelim.” diye kızlara ısrar etmekten alamadı kendini. Çaya ikna edemedi kızları, limonata davetinde bulundu. Kızlar, “Olmaz teyze, zahmet vermeyelim teyze.” dedikçe teyze daha da ısrarla “Çay yapayım size.” diyordu. Bu ısrar teyzenin misafirperverliğinden çok yalnızlığının resmiydi sanki. Kızlara çay için her daveti, “Çok yalnızım kızım ben!” haykırıyordu. Teyze ısrarla yalnızlığını anlatmaya çalıştı: “Çayı ben yapayım size.” davetiyle. Kızlar da “Çayı biz yapalım da birlikte içelim teyze.” dediler saygıda kusur

etmedikleri düşüncesiyle. Dedikleri gibi de çayı yapıp getirdiler bahçeye ama teyze çay içmedi. “Ben içtiydim az önce.” dedi. Teyze ne çay istiyordu ne çayhane; teyze yalnızlık çekiyordu, muhabbet istiyordu; çay, limonata bahane... Yumuşak ses tonuyla bu haykırışını duyuramamıştı kızlara ama teyze pes eder mi? Kaşla göz arasında kaybolmuştu masadan, kızlar muhabbetten fark edememişti bile. Birazdan teyzenin mutfağının ışığı yanmıştı. Birkaç dakika sonra da mutfağın penceresi açılmıştı ve teyzenin sesini duymuştu kızlar: “Kızlar gelin bakalım buraya, gelin!” Kızlar çaresiz girmişlerdi içeri. Mutfak penceresinden kızların içeri geçişlerini görmüşü ama içeride ne yaptıklarını görememişti. Büyük bir ihtimalle teyze kızlara limonata ikram etti diye geçirdi içinden. Biraz sonra kızlar çıkmışlardı birer birer. Her biri de teyzeyle teşekkür ediyordu, teyze de bir ihtiyaçları olursa hiç çekinmeden gelmelerini tembihliyordu yüzünde açan gülücüklerle. Bugün evinde misafir ağırlamış olmanın mutluluğuyla...

Tüm bunlar olup biterken gün akşama kavuşmak için hazırlıklarını tamamlamıştı. Bir kez daha baktı, içeri girmeden önce balkonunun ona sunduğu manzaraya. Gökyüzünde mavi, nöbetini laciverte devretmiş ve çekilmiş, kırlangıçlar çığlık çığlığa... Ayva ağacının başucunda bir sokak lambası yanmış ve sanki masal okumakta ağaç, ışığın altında şeffaflaşan çiçeklerine. Serinleyen havayı derin bir nefesle içine çekip içeri girdi ve balkon kapısını kapattı. Bir gün daha geçmişti ömürden ve bir hikâye daha yaşanıp bitmişti herkes için. Bugünkü hikâyesinin ana fikrini düşündü ve uzun sürmedi bulması, yalnızlık...

Hangi Tahsin?

Sena TUĞÇE DEMİREL

TAHSİN, uyanınca elini yüzünü yıkadı sonra mutfığa gitti, pence-reden dışarıyı izledi. İçinde tarifsiz duygular birikmişti. Bir anda sarmalayan bir tazyik değildi bu. Bu hissiyat, seneler sonra ortaya çıkan mirasçı gibi birdenbire gelivermişti. Bir yumurta haşladı, avuç dolusu leblebi yedi ve kahvesini yudumlarken düşüncelere daldı.

Dışarı çıkmalıydı, ruhu daralmıştı. Apar topar hazırlandı ve kendini sokağa attı. Yol boyunca düşündü durdu: Neden mutsuzdu? Hayatındaki çoğu şey hedeflediği gibiyken yolunda gitmeyen neydi? Bir bunalım olmalıydı bu gelen. Ancak daha ne kadar kaçacaktı ki, içindeki duygular bugün onu kısıkvrak yakalamıştı işte.

Bir parka gidip insanları izlemeliydi. Çocuk sesleri belki iyi gelir diye düşünmüştü. Yokuşu çıkarken içindeki sese kulak verdi. Biraz daha irdeleyince anladı: Yalnızlıktı ruhunu saran hastalık. Üstelik bu yalnızlık tüm bedenine sinsi bir kanser gibi yayılmıştı. Nasıl olur da bunca yıla rağmen kendi yalnızlığının bu kadar derin olduğunu fark edemezdi? Bu sabah uyandığında yalnızlık bir karabasan gibi aniden çöküvermişti ruhuna.

Tahsin bir yandan adımlıyor bir yandan da düşünüyordu.

Aslında etrafında bir sürü insan vardı; ailesi, dostları... Elbette sevdiği kadınlar da... Ama hiçbirinin onun yalnızlığına iyi gelmemişti, bunu yeni fark ediyordu. Doğrusu hiçbir

onun yalnızlığını fark etmemişti. Etrafındaki kalabalığa rağmen yapayalnız kalmıştı. Duygularını tam olarak açabileceği bir insan, daha iyi tarif etmek gerekirse duygularına tam olarak iyi gelen bir insan olmamıştı. Sonra kendini sorgulamaya başladı. Yokuşu çıkarken zihninde binlerce Tahsin toplanmıştı; her biri ayrı şeyler sormuş, başka cevaplar vermiş ve konuyu farklı yerlere çekmişti. Böyle mi olmalıydı, bir tek Tahsin mi bu şekilde hissediyordu? Şu koskoca dünyada bir Tahsin mi yalnızdı yani? Sonra büyük adamları düşündü. Tarihe mâl olmuş büyük insanları... Hatası, galiba büyük insanlarla kendini kıyaslamasıydı. O, Konya Ovası'nda sıkışıp kalmış, yakın çevresi dışında pek de tanınmayan küçük bir Tahsin'di. Bunu düşününce gözleri büyüdü. Böyle olmamalıydı. O, küçük bedeninde koskoca bir ruh taşıyordu. Güçlü duygular hissetmiş, dünyayı değiştirecek fikirleri kovalamış, bir yandan da içinde fırtınalar kopa kopa düşünmüştü. Kimseler bilmemiş, hiç kimse bunu fark etmemişti. Eğer biri fark etseydi, tüm Konya onu tanırdı muhakkak. Bu düşünce zihnini kaplarken Tahsin istihzayla gülümsedi. “Sen kim, büyük insanlar kim! Tüm Konya ha? Vizyonsuz Tahsin seni!” dedi içinden biri. İçindeki bütün Tahsin’ler ona acımişti.

Sonra bir dilenci sesi, bu ulvi monoloğu bozmuştu. “Abi, Allah rızası için para ver de karnımı doyurayım. Ne olursun!”

Cebindeki bozuklukları dilencinin siyah

avcuna bırakarak yoluna devam etti. Neyse ki içinden birkaç karamsar Tahsin ayrılmıştı. Bu gereksiz konuşma bir nebze olsun iyi gelmişti ona.

Adımlarını sıklaştırdı ve banka oturdu. Oradan park ahalisini izlemeye koyuldu. Artık Tahsin'ler âleminden uzaklaşmanın sırası gelmişti. Bir çocuk çarptı ilk olarak gözüne. Salıncakta sallanıyordu. Az evvel mutluydu belli ki. Salıncağa kavuşmanın mutluluğu ve akabinde mutluluğun sıradanlaşması hadisesi şu üç dört yaşlarındaki çocukta bile kendini gösteriyordu. Çocuk, anlam arayan gözlerle çevresini seyrediyordu. Annesi onu sallamaktaydı. Kadın, çocuğuna bakıp gülümsedi. Ama şu gözlerden bir gölge dalgalandı. Kim bilir neler düşünüyordu bu kadıncağz? Tahsin "Kadıncağz!" diye yineledi. Kendi gibi ona da acımişti. Kendinden bir şeyler vardı onda da. Ardından kadının yanına mutlu bir kız çocuğu geldi. Kadınlı konuşmaya başladı. Bir dede Tahsin'in önünden geçti ve yanındaki banka oturdu. Tahsin, dağılan dikkatini dedeye çevirdi bu defa. Yaşlı adam dizlerini okşayarak ufka doğru baktı. Yüzünde hiçbir ifade yoktu. Acıların yarıklar oluşturduğu simsiyah yüzüyle gökyüzünü seyrediyordu. O da çaresizdi.

Yalnızdı.

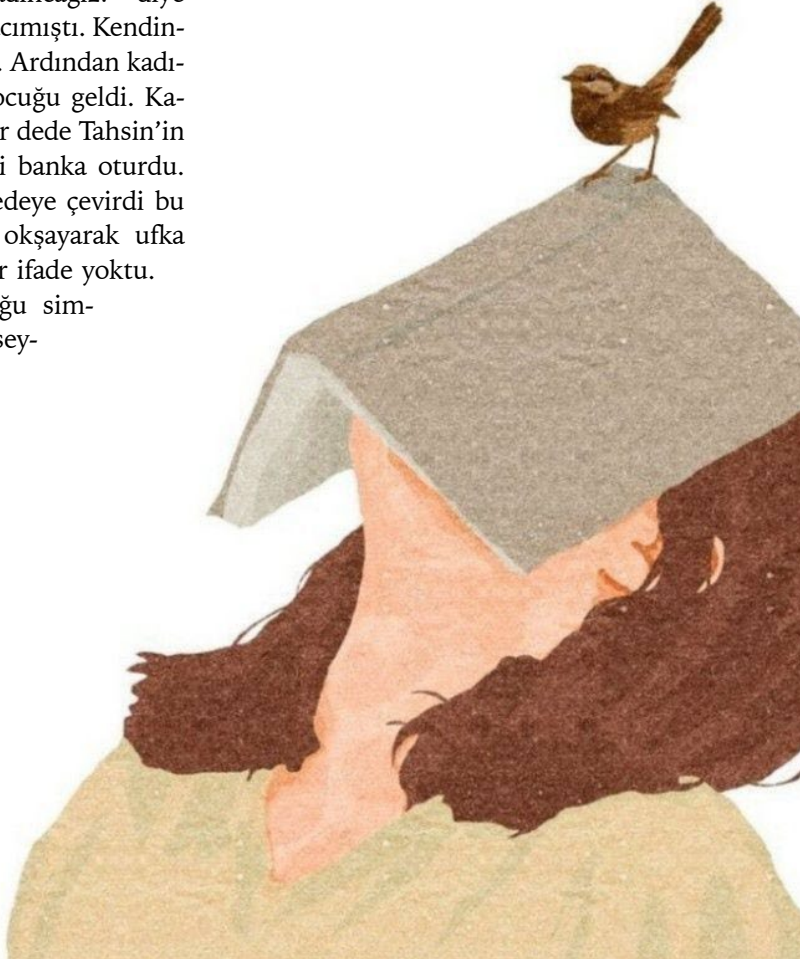
Tahsin buraya gelirken karşılaştığı insanları hatırlamaya çalıştı. O insanların ifadelerine benzeyen bir ifade vardı amcada da. Tıpkı Tahsin'in yüzünde olduğu gibi...

Tahsin'in hastalığı bugün Konya Ovası'na yayılmıştı adeta. Ne yapabilirdi ki, hangi biriyle baş edebilirdi? En önemlisi hasta ruhunu nasıl iyileştirebilirdi? Tahsin'in bilinçaltından bir cümle fişkırdı: Aslında bütün insanlar yalnızdır.

Sahiden böyle miydi? Tekrar etti:

"Tanrı'yı ve verdiği nimetleri fark edemeyen bütün insanlar yalnızdır."

Tekrar düşünmeye başladı.

YANGIN

Umutsuz bir özlem var içimi yaralayan
Yüreğim kalem sanki geceyi karalayan

Doludizgin giderken çatlayan atlar gibi
Gökleri arzulayan kırık kanatlar gibi

Çırpınırım koşarım sabahın peşindeyim
Cehennemde kalmışım cennetin düşüneyim

Bir gülüşün hayali masamın bir yanında
Kapkara gözlerinin yatarım zindanında

Gönlümde nar-ı nemrut yanarım çıkmaz sesim
Yangından kaçır gibi verdiğim her nefesim

Esirgeme bir damla kirpiğinin ucundan
Ver aşkın kevserini içeyim avucundan

Abdullah KARABACAK

YALNIZ ADAM

Paltosu kolunda bir yalnız adam
Yürüyor sessizce yol kenarında
Dönüp arkasına bile bakmadan
Yürüyor sessizce yol kenarında

Yağmur çiseliyor topraklar çamur
Hayat iksiriymiş şu yağan yağmur
Bu adam derbeder bu adamı mahmur
Yürüyor sessizce yol kenarında

Umrunda mı yağmur ıslandı zira
Sanki çıkmış gibi bir büyük tura
Yatıverecek belki birazdan şura
Yürüyor sessizce yol kenarında.

Belki de sevdiği yavrusu vardır
Belki de kalbinde yarası vardır
Belki de nöbeti sırası vardır
Yürüyor, sessizce yol kenarında

Gökyüzü matemli her taraf sessiz
Kaderine mahkum sade kafessiz
Sanki gidiyor da bir can nefessiz
Yürüyor sessizce yol kenarında

Tayyar YILDIRIM

KATİL-İ YALNIZLIĞIM

Kalbimin iklimi ebemkuşağı ile bezeniyor şimdilerde
Çılgık çılgılığa uçuşan balonlar var içimde

Revnak revnak oluyor gözlerim seni görünce
Tüm hüznleri yudumlayıp kilitliyorum mahzene

Sen bin yıllık müjdenin gergefinde
Bir Anka bakışında konuyorsun yüreğime

İtır bahçelerinden kelebekler yolluyorsun şehrimde
Yalnızlığımı huzura boyuyorsun sürekli ömrümde

Devr-i geçmişte birikmiş kuyulardaki yalnızlığım vardı ya hani
Bir anda yerle yeksan oluyor varlığını düşleyince

Sahi zihnimdeki tüm çılgınlıklar nasıl susuyor sen gelince
Dinmeyen tüm ah-u zarlar şimdi kut dolu bir beste

Görüyorum ellerinde muştı kuşları
Görüyorum varlığında hüzünden eser yok gözlerimde

Mesela üstüm başım şiir kokuyor sen güldüğünde
Düşünüyorum da bir türlü adını koyamıyorum yüreğimde

O uçsuz bucaksız bozkıra uzanan kahveliklerde
Tek dizelik şiirim oluyor gözlerin her gülüşünde

Hatice ŞEN